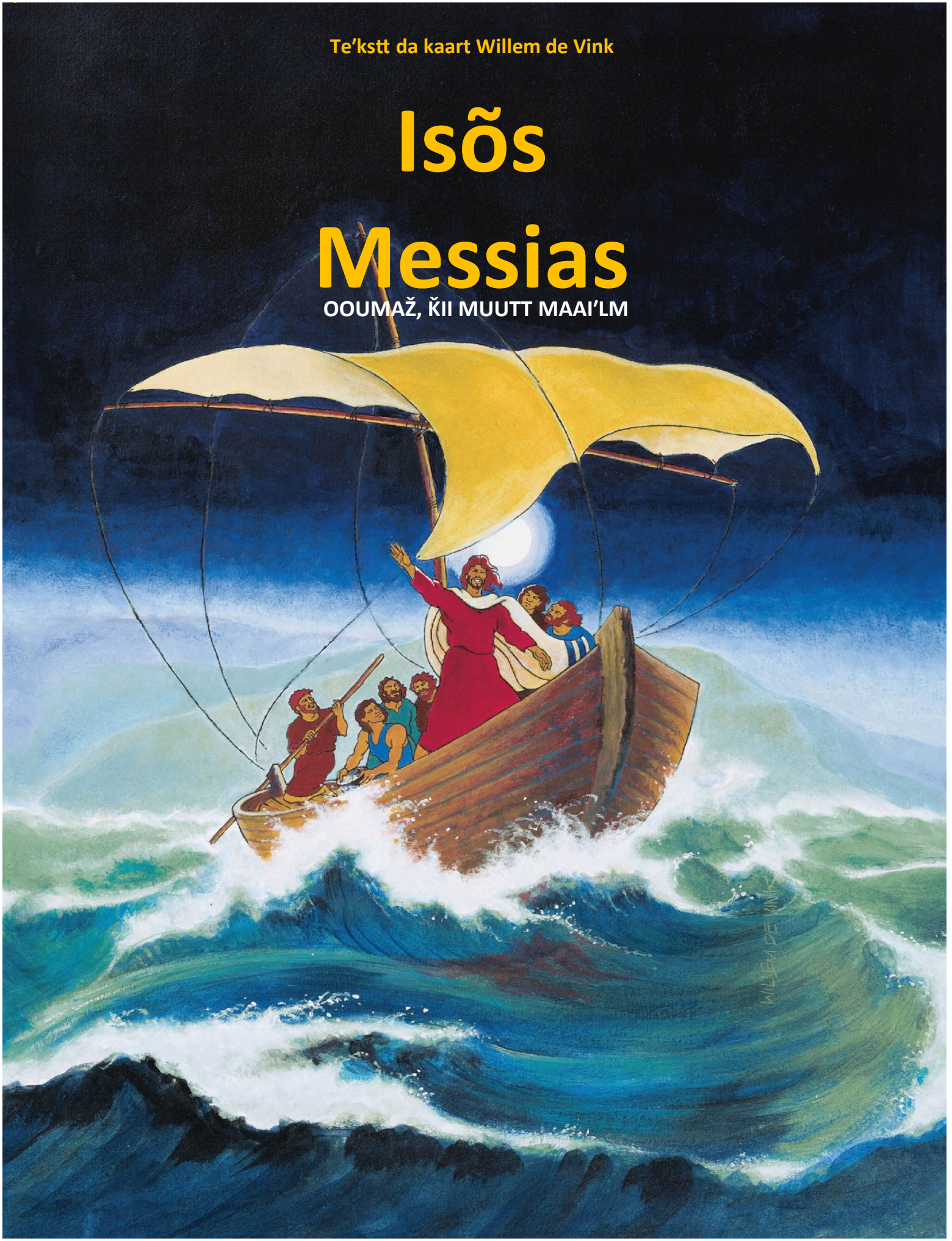
Te’kstt da kaart Willem de Vink

Isõs Messias

OOUMAŽ, ŠII MUUTT MAAI’LM

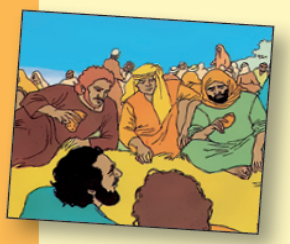
WHAT IS…

Angel: An invisible messenger of God (p.5).

Blessing: All the good things which God wants to give to people who are doing what He wants.

Bible: In the Bible you can read about how God looks at people and how He deals with them.

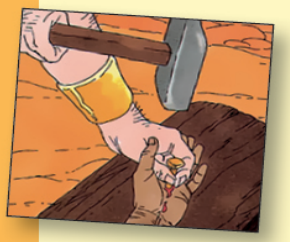
Communion: Followers of Jesus remember His death and resurrection with bread and wine (p. 41).

Cross: Instrument of torture on which Jesus died of His own free will. It has become the sign for all of Jesus' followers (p.25, 50).

Disciple: Follower of Jesus (p.18).

Easter: The feast at which Jesus' resurrection is celebrated. The Jews celebrate Passover on the same days (p.38-54).

Eternal life: Life with Jesus as God intended it. It overcomes death and has no end (p.23, 29-30 and 59).

Faith: You trust God to do what He promised to do (p.58).

Forgiveness: God forgives, although nobody deserves it. God forgives if you are really sorry for sinning and are willing to change. Forgiveness is possible because Jesus bore the punishment which we deserved (p.58).

God's Kingdom: God's Kingdom is present where people obey Him.

Holy Spirit: God's Spirit by which He wants to live in people who are following Jesus (p.58).

Jesus: The name of God's Son, meaning, 'God saves'.

Messiah: 'Anointed King'. Messiah (a Hebrew word) is translated in Greek as Christ (p.52, 55).

Prayer: You talk to God, quietly or aloud and you listen to Him (p.18, 19, 42).

Resurrection: Jesus rose from the dead. One day everyone will rise from the dead. Then God will judge each human being (p.53-57).

Return: Everything will be made new when Jesus returns to earth. Heaven and earth will be renewed by God (p.57).

Satan: The invisible enemy of God and men (also referred to as the Devil).

Sin: The things we do which are against God's will and which prevent us from reaching the goal which God has for us (p.4).

Son of God: Name of Jesus. He was God Who came to earth as a human being, as the Son of God.

WHO IS JESUS MESSIAH?

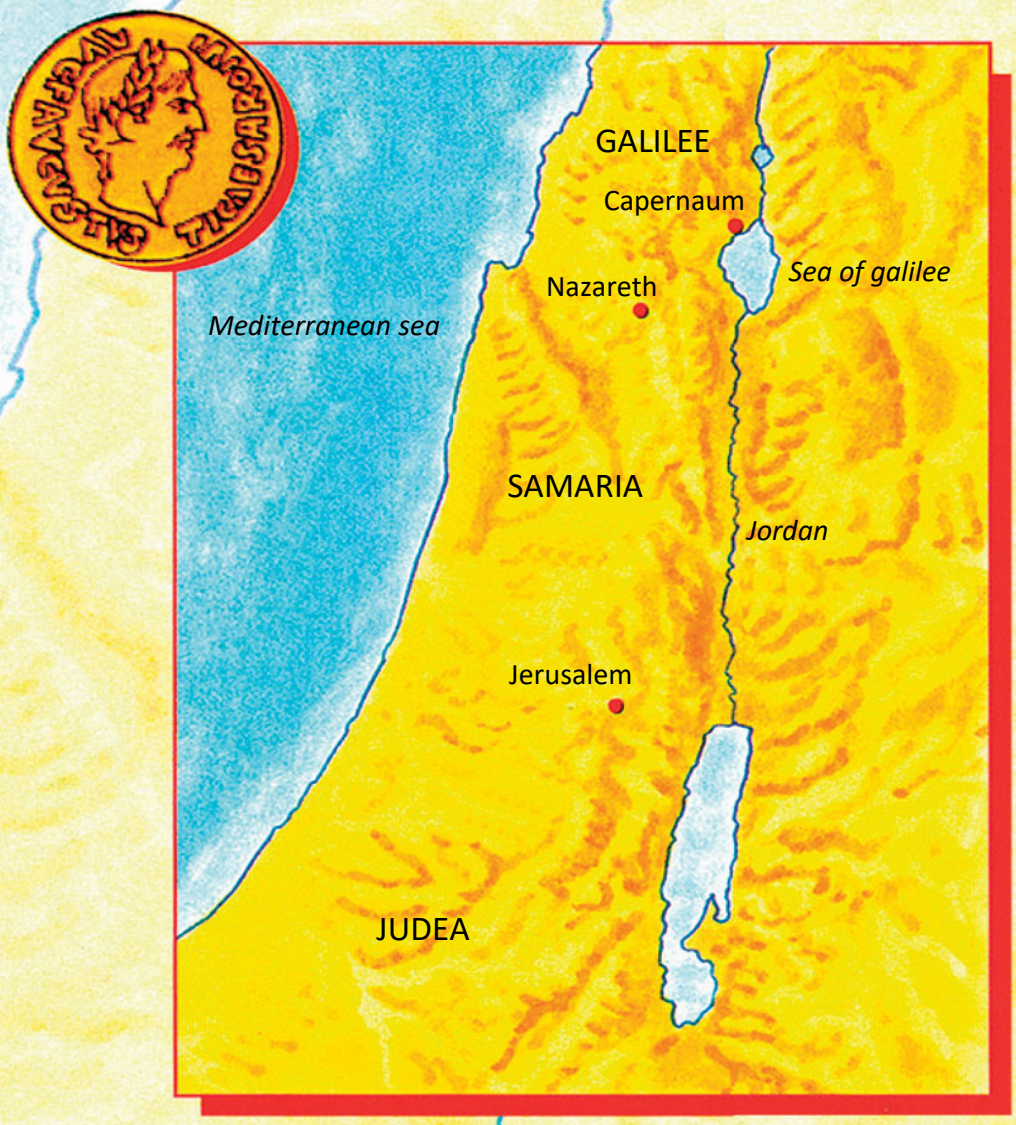
Jesus lived about 2,000 years ago in Israel. We call Him ‘Jesus Messiah’ or ‘Jesus Christ’. It means that He is King. Yet, He is not just a King. Jesus is called ‘the Son of God’ and also ‘the Son of Man’. This means that He belongs to God and to human beings. The history of Jesus’ life is described in the Bible. It is the greatest story of all time.

JESUS’ TIME

Our era begins with the birth of Jesus. People travelled on foot or on a donkey, camel, or on horseback. Major parts of Europe, the Middle East, and Northern Africa were occupied by the Roman Empire. Most people could not read or write, yet the Jews in Israel could. They were called ‘the people of the Book’.

God speaks in the Book, the Bible. He is the Creator of all existing things and He wants to be friends with all people. Jesus showed that very clearly!

ISRAEL IN JESUS' TIME

Capital: Jerusalem.

Provinces: Galilee, Samaria, Judea.

Size: Approximately 28,000 km2 (10,810 sq. miles).

Climate: Subtropical.

Politics: Since 63 BC (before Christ) the Romans have been in control in Israel.

Government: Pontius Pilate, the Roman Governor, rules in Israel. Tiberius, the Roman Emperor, rules over him.

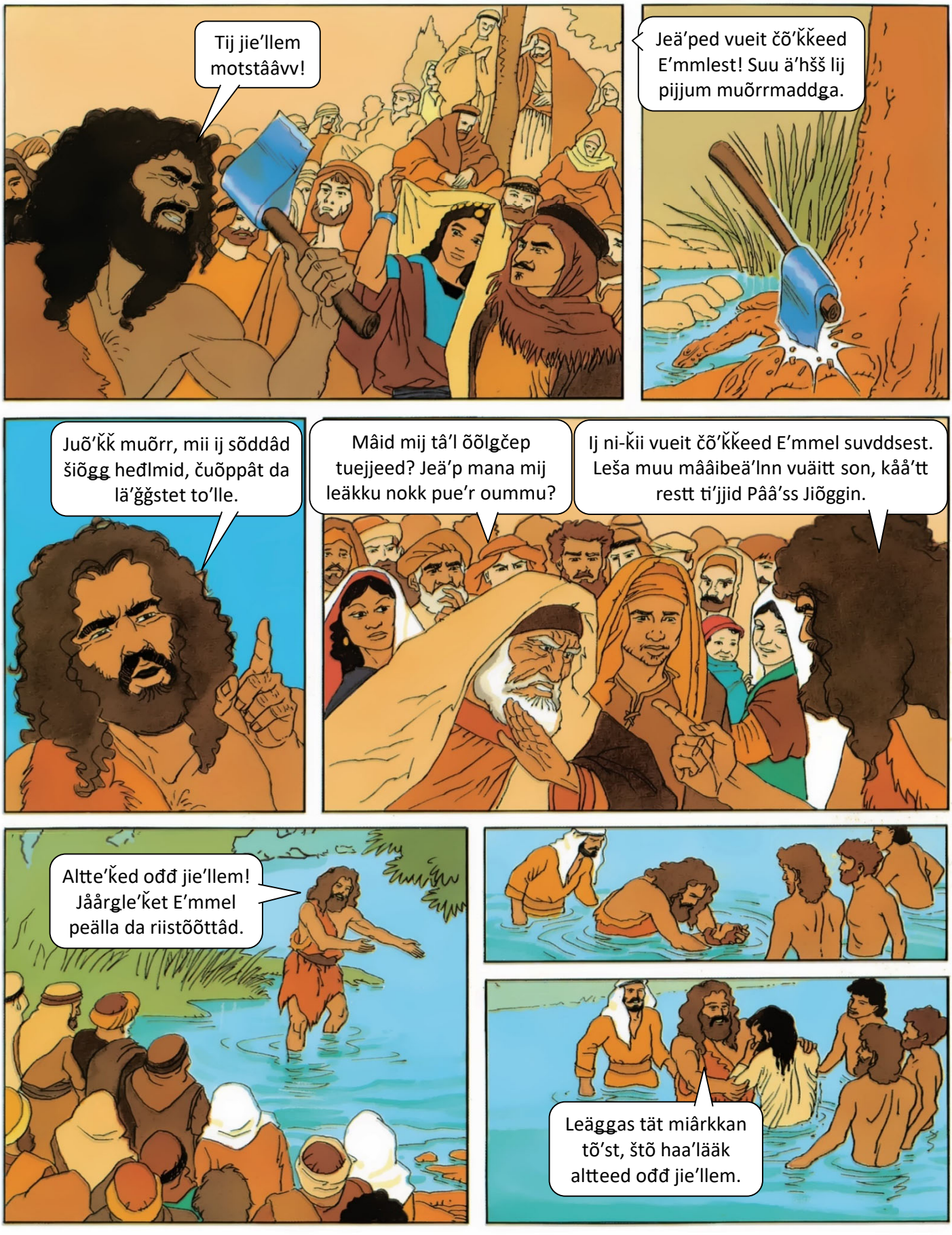
Religion: Judaism. The Jews have a temple in Jerusalem. There are priests doing all kinds of work for the religion and there are teaches (such as the Pharisees) who must instruct the people from the Bible.

Languages: Hebrew (the language of the Jews), Greek (the internationally spoken language), Latin (the language of the Romans).

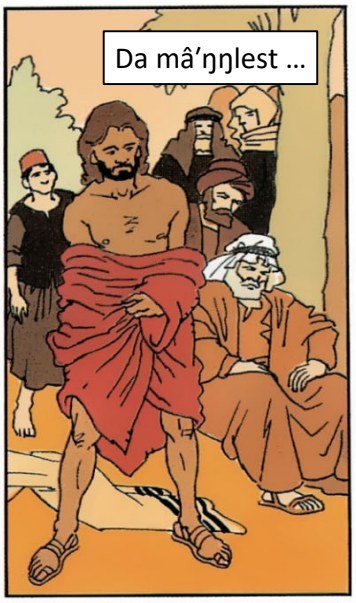

Ǩiõččâd! Mõn diõtt nääi’t määŋg oummu lie noorõõttâm jokkriddu?

Jåårgle’ǩed! Õõ’lmi vä’lddkå’dd lij puättam ââlda.

Tij jie’llem motstââvv!
Jeä’ped vueit čõ’ǩǩeed E’mmlest! Suu ä’hšš lij pijjum muõrrmaddga.
Juõ’ǩǩ muõrr, mii ij sõddâd šiõgg heđlmid, čuõppât da lä’ğğstet to’lle.
Mâid mij tâ’l õõlgčep tuejjeed? Jeä’p mana mij leäkku nokk pue’r oummu?
Ij ni-ǩii vueit čõ’ǩǩeed E’mmel suvddsest. Leša muu mââibeä’lnn vuäitt son, kåå’tt restt ti’jjid Pââ’ss Jiõggin.
Altte’ǩed ođđ jie’llem! Jåårgle’ǩet E’mmel peälla da riistõõttâd.
Leäggas tät miârkkan tõ’st, štõ haa’lääk altteed ođđ jie’llem.

Oummu kåčča tän jokkreeddast
Risttjen.
Mon leäm puättam tõn diõtt, štõ tij le'ččid valmmâž vuâsttavä'ldded suu, kåå'tt puätt muu mââibeä'lnn. Son i'lmmat ti'jjid E'mmel täätt. Son restt ti'jjid Pââ'ss Jiõggin da toolin. Tõt mott tij jie'llem aaibâs.

Da mâ'ŋŋlest …

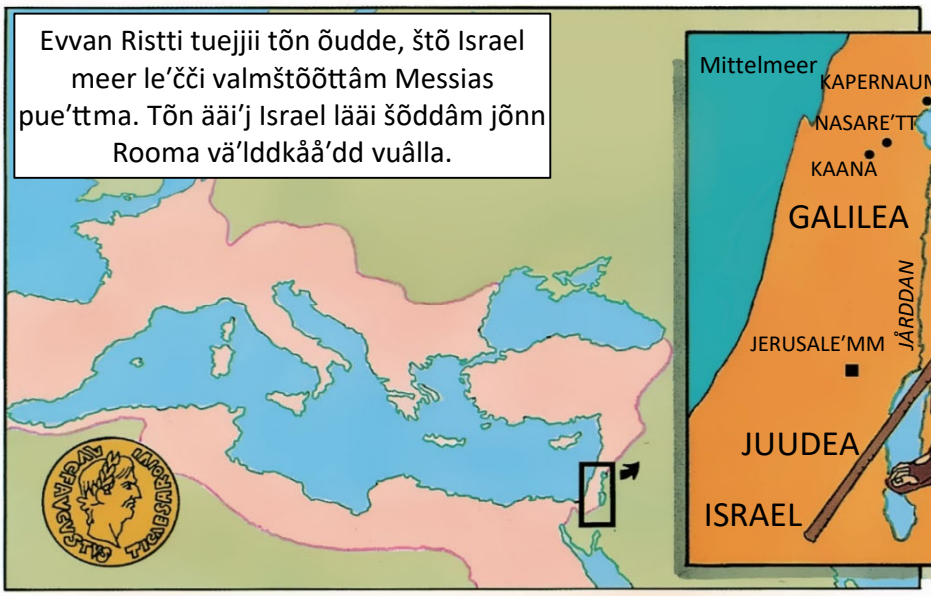

Mon… mon ve't õõlgâm vuäžžad tu'st risttmõõžž!

A pâi riist muu! Tõn nalla muäna čõõđtep E'mmel täätt.

E'čč! Šââddâž tuu tätt da puäđas tuu vä'lddkå'dd!

Kroota ââ'lmest kollai jiõnn, kåått ceälkk…
Tät lij muu rää'ǩǩes Â'lğğ, ǩeäzz mon leäm miõlstõõvvâm.

Evvan Ristti tuejjii tõn õudde, štõ Israel meer le'ćči valmštõõttâm Messias pue'ttma. Tõn ääi'j Israel lääi šõddâm jõnn Rooma vä'lddkåå'dd vuâlla.

Juudla vuõ'rdde Messiaazz Israee'l koongõssân. Määnng profee'tt le'jje ouddkâsttam suu pue'ttem. Son čõõđat E'mmel vuõiggmiõllsa täätt.

Jordanjeän reeddast Evvan Ristti čuäjat Isõõzz da ceälkk:

Ǩiõččâd! E'mmel lää'bbes, kåå'tt vällđd meädda maai'lm rie'ǩǩ.

E'mmel Jiõgg veekk Isõõzz poostai voudda…

Isõs lij õhttujiõččines mieccest 40 pei'vved da innâd. Son ij poor ni mâid. Son rokkâstt. Nääi't son valmštâått jijjâs tuõjju.

Isõs âlgg čõõđted E'mmel täätt. E'mmel haa'lad peä'stted oummid suvddâz da jää'mmem pââlast.

Eččam, šââddas nu't, mä'htt ton täättak!

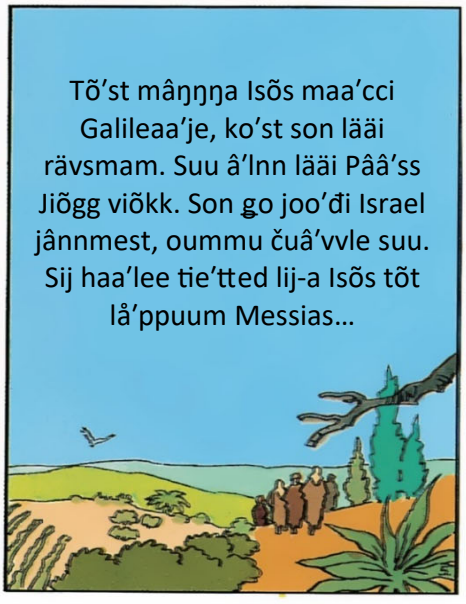
Jaavâl ǩiõččlâdd suu. Tät E'mmel da oummi vâjjeeja vaaldaš maai'lm jää'mmmõõžžin da võõ'jin.

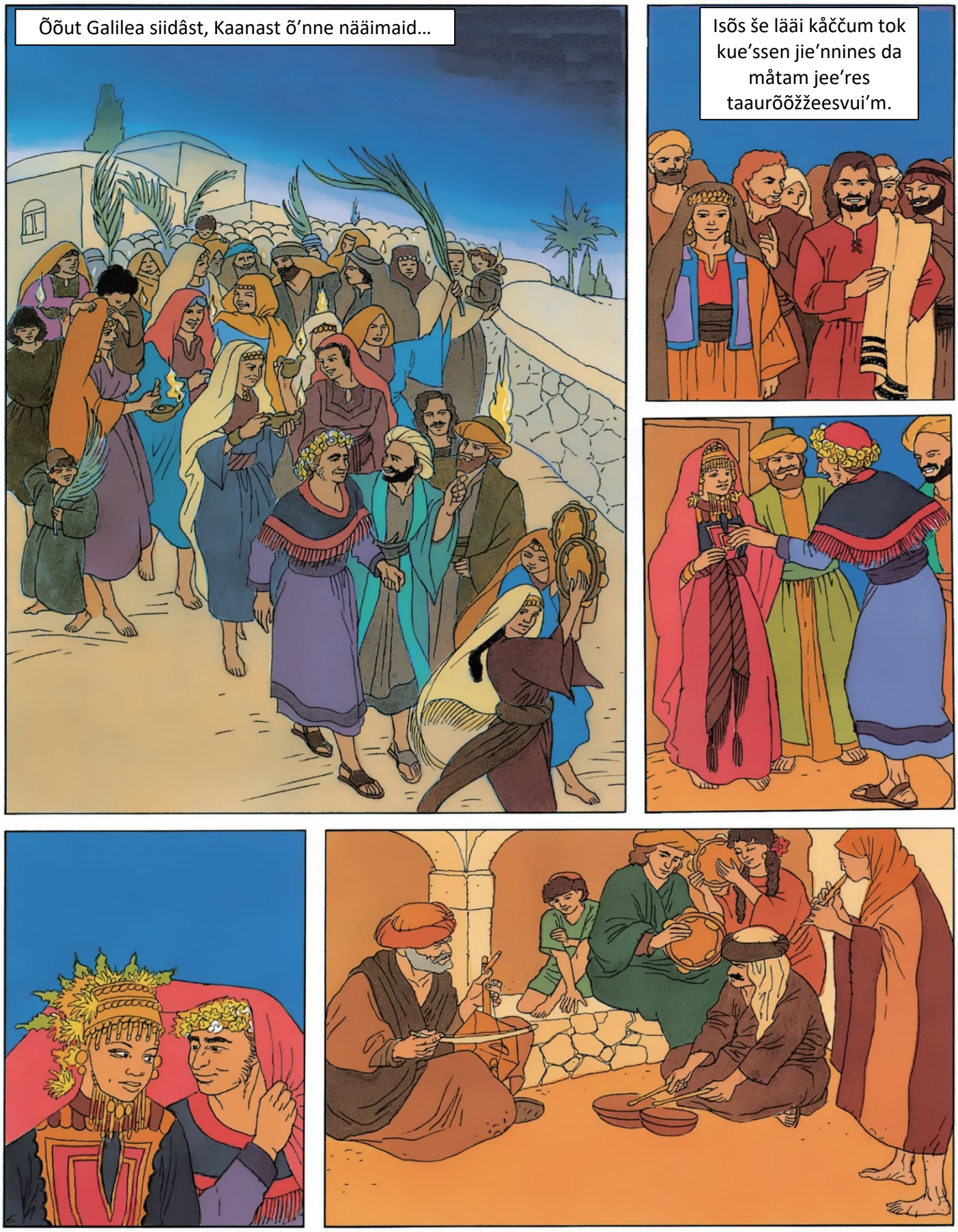

Leša Jaavâl kåitt ǩeeu’seed da fu’sǩǩeed Isõõzz što son ij tuejje’če E’mmel täätt mie’ldd.
Jõs ton leäk E’mmel â’lǧǧ, de kåå čč täid ǩie’đjid mottjed lei’bben.
Ij nu’t! E’mmel sää’nest lij ǩee’rjtum: Ooumaž ij jeä’l tå’lǩ leei’best, leša jue’ǩǩ sää’nest, kåått vuâlgg E’mmel njää’lmest.

Jõs ton â’te leäk E’mmel Â’lǧǧ, de njui’ǩǩed vuâlas. Lij â’te ǩee’rjtum: ’Son oudd a’ŋǧǧleez päkkmõõžž. Sij kue’dde tuu ǩiõđeezvui’m, stõ ton jiõk la’mme juâlgad ǩeädgga.’
Ij! Lij še ǩee’rjtum: ’Jeä’l ǩeeu’sed Šuur, E’mmlad.’

Puk tän mon ooudam tu’nne, jõs ton luâštõõđak puõlvääd õõl da kå’mrdak muu.
Mõõn meädda, Jaavâl! Lij ǩee’rjtum: ’Šuur, E’mmlad, ton õõlgak ci’sttjed da tå’lǩ suu kääzzkâ’stted.’

Tâ’l jaavâl kuõ’đi Isõõzz da a’ŋǧǧel puõ’tte da kääzzkâ’stte Isõõzz.

Tõ’st mâŋŋŋa Isõs maa’cci Galileaa’je, ko’st son lääi rävsmam. Suu â’lnn lääi Pââ’ss Jiõgg viõkk. Son go joo’đi Israel jânnmest, oummu čuâ’vvle suu. Sij haa’lee tie’tted lij-a Isõs tõt lå’ppuum Messias…

Õõut Galilea siidâst, Kaanast õ'nne nääimaid…
Isõs še lääi kåččum tok kue'ssen jie'nnines da måtam jee'res taaurõõžžeesvui'm.

Leša kõõsk näimmstuä'l kääzzaǩ vuâmmše mâid-ne…
Beaddaa! Vei'nn lij puuttâm!
Tuejjeed ååʼn nu't, mä'htt Isõs kåčč ti'jjid tuejjeed!
Tiudde'ǩed täid lii'ttid čaa'ʒʒin da viikkâd tõid näimmverdda.
?
Čää'cc! Leša tät ve't lij vei'nn! Da võl šiõgg vei'nn!
Njåå'ddest mâka tän! Ton ta'rjjääk pue'rmõs veei'n mââimõsân!
Samai hää'sǩ! Mä'htt tät lij vuei'tlvaž? Čää'cc lij motštõõvvâm vei'nnen? Da nu't šiõgg vei'nnen!
Isõs tuejjii tõn õmmâz!
Ǩii son lij?

Kapernaumm lij ree’ğğes kue’llšii’ll’ji sijdd Galileajääu’r reeddast. Tääi’ben Isõs särnškuätt E’mmel vä’lddkåå’dd diõtt…
Da tääi’ben son va’lljad vuõssmõs mätt’tõspaa’rnees …
Piâttâr, suugg siõmmna tubbla da puåtk sääi’m to’ben.
Šurr, mij leä’p rõssääm innpââ’j jeä’p-ga leäkku kåddam ni mâid.
Leša, go ton åå’n kåååččak, de …
Leša, mâid õmmsid! Lij-a tät tuõtt ni voo’ps?

Jaakob, Evvan! Pue’tted veäkka! Näkam kue’lljiânâsv uõđ jiõm leäkku vuäinnam ni kuä’ss.
Šurr, mõõn meädda muu å’rnn. Mon leäm reäkksaž ååum.
Jeä’l põõl, Piâttâr!
Čuâv muu!
Tä’st õõudâs ton vuäžžak oummid šill’jen oummid.

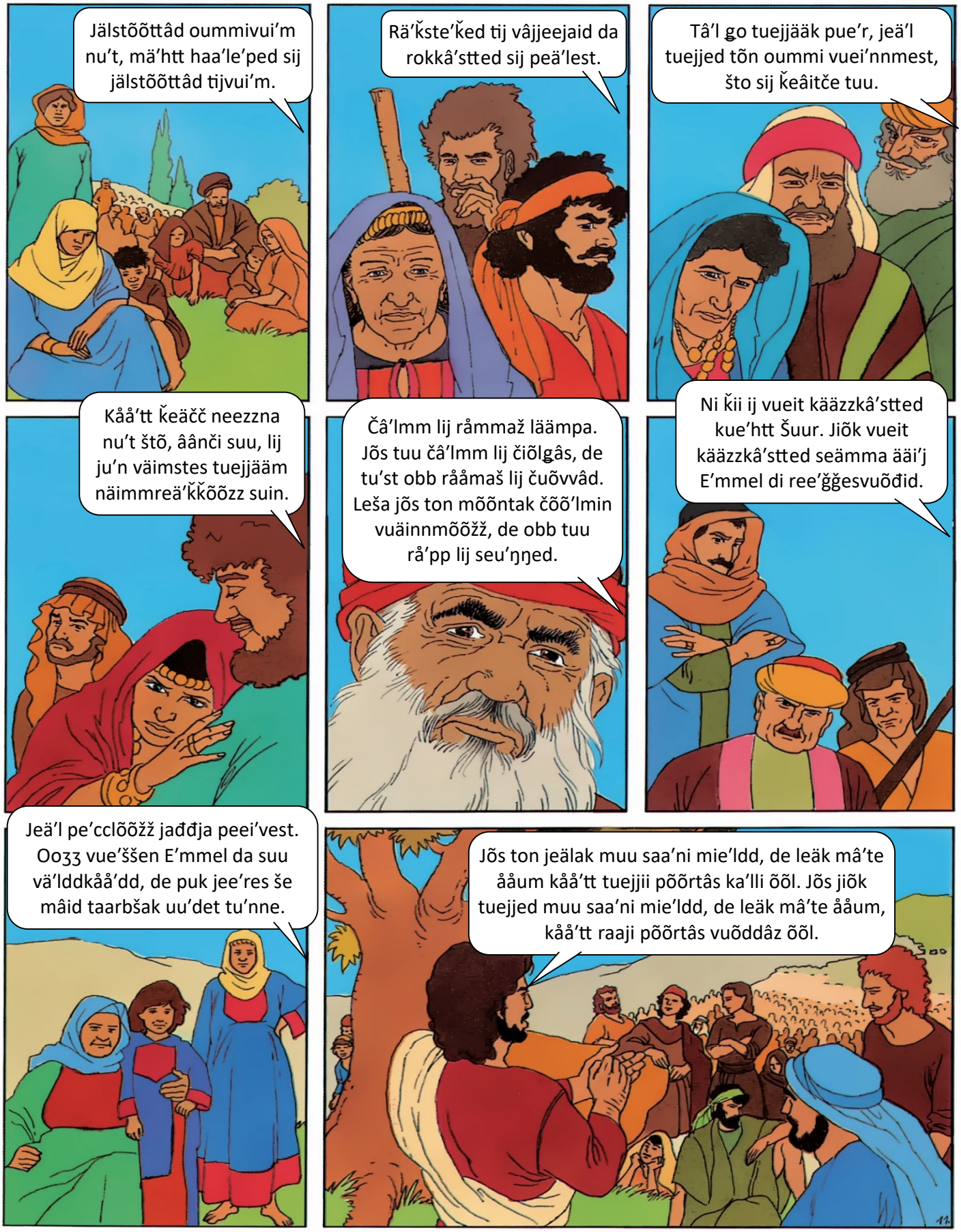
Isõs joo’đi mätt’tõspaa’rneesvui’m veezz Galilea. Son mušttli oummid, štõ E’mmel vä’lddkå’dd lij puättam ââlda. Son pue’rii määŋgnallšem kõõvid da pie’sti oummid ǩeähnas jiõggi vää’ldest. Määŋg oummu čuõvvu suu. Jerusalee’mmest da määŋgain jee’res gåårdin oummu puõ’tte ǩiõččâd da kuvddled suu.

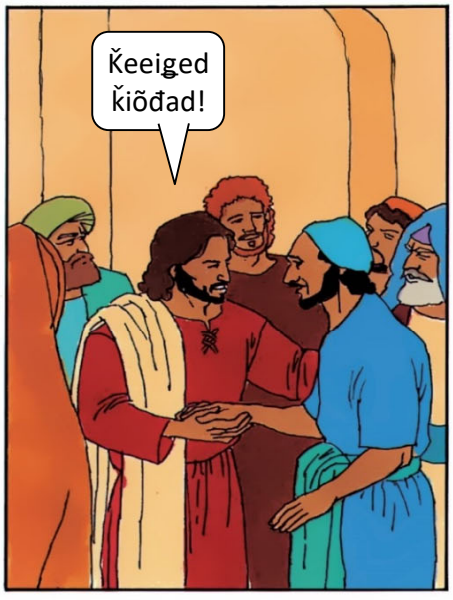

Jälstõõttâd oummivui'm nu't, mä'htt haa'le'ped sij jälstõõttâd tijvui'm.
Rä'ǩste'ǩed tij vâjjeejaid da rokkâ'stted sij peä'lest.
Tâ'l go tuejjääk pue'r, jeä'l tuejjed tõn oummi vuei'nnmest, što sij ǩeâitče tuu.
Kåå'tt ǩeäčč neezzna nu't štõ, âânči suu, lij ju'n väimstes tuejjääm näimmreä'ǩǩõõzz suin.
Čâ'lmm lij råmmaž läämpa. Jõs tuu čâ'lmm lij čiõlgâs, de tu'st obb rååmaš lij čuõvvâd. Leša jõs ton mõõntak čõõ'lmin vuäinnmõõžž, de obb tuu rå'pp lij seu'ŋŋed.
Ni ǩii ij vueit kääzzkâ'stted kue'htt Šuur. Jiõk vueit kääzzkâ'stted seämma ääi'j E'mmel di ree'ǧǧesvuõđid.
Jeä'l pe'cclõõžž jađđja peei'vest. Oo33 vue'šše̮n E'mmel da suu vä'lddkåå'dd, de puk jee'res še mâid taarbšak uu'det tu'nne.
Jõs ton jeälak muu saa'ni mie'ldd, de leäk mâ'te ååum kåå'tt tuejjii põõrtâs ka'lli õõl. Jõs jiõk tuejjed muu saa'ni mie'ldd, de leäk mâ'te ååum, kåå'tt raaji põõrtâs vuõddâz õõl.

Måtam peei’v oummu noorõ’tte tõn põõrt årra, ko’st Isõs åårai. Sij čäŋŋõ’tte sizz da mõ’nne jooukin põõrt pirr, go jie čââkkam sizz.
Mij jeä’p kâ’l piâzz ni mä’htt sizz.
Mii son to’ben pâ’jjen šâdd?
Jeä’led ǩie’ld si’jjid! See’st lij tuõđi nâân åskk E’mmla.
Mâid jõs kuärŋŋap laagg õõl da lue’šttep suu to’ben sizz.
Tuu rie’ǩǩ lie pro’sttjum.
Kuulid-a mâid son cie’lǩi? Mä’htt son vuäitt särnnad nu’t?
Son pe’lǩǩad E’mmel!
Tå’lǩ E’mmel vuäitt pro’sttjed rie’ǩǩid.
Kuäbbaž lij a’lǩǩjab cie’lǩǩed: ’Tuu rie’ǩǩ lie pro’sttjum’ avi ’Čyežžal pââjas da vää’ʒʒ?
Leša štõ teâđčid, štõ Messiaazzâst lij vä’ldd u’vdded pro’sttjõõzz, mon ciälkam: vää’ld assjääd da vä’ʒʒel!

Isõs tuejjad jiânnai šiõgg aa'ššid. Suu saa'nin lij tuõđi pue'rr jeä'rmmvuõtt da viõkk: Son lij tuõđi lääskav da a'rmmai oummid. Leša puk jie tu'ǩǩed su'st. Sie'brrkåå'dd jåå'đteei jie tu'ǩǩed tõ'st, štõ oummu čuâvva Isõõzz. Sij miõlâst lij tää'rǩǩ čuâvvad lää'jj da maaddri vuâkkõõzzid. Sij miõlâst Sapattan ij vuäžž tuejjeed ni måkam tuejaid.

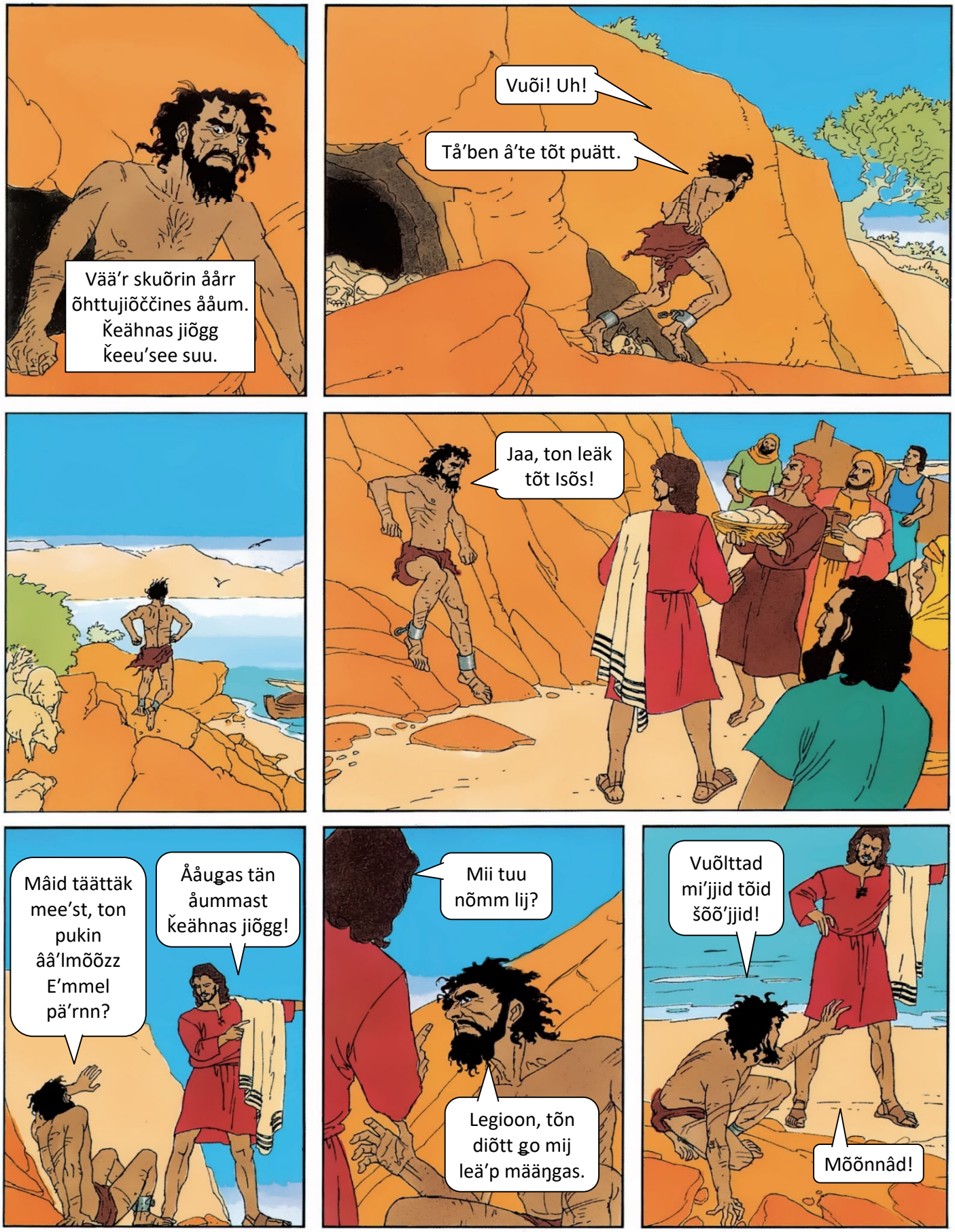

Ko Isõs da juudlai šuuri kõskkvuõđ huânn’ne, de Isõs ǩeässâätt meädda. Son poorjast mätt’tõspaa’rneesvui’m Galilea jääu’r nuu’bb peälla.
Šurr, vie’ǩǩet muu! Mij hiâvvnep!
Mõõzz tij leä’ped pââlast? Ko’st tij åskk lij?

Jõõsk piõggmest!
Kuä’lǩǩed!
Sij reddne nuu’bb peälla jääu’r. Tâ’l sij ko’lle faa’stes miârummuž vää’rest …
ÄÄÄÄÄ
ÄÄÄRR
RRRRR
15

Vääʹr skuõrin åårr õhttujiõčči̇nes ååum. Ǩeähnas jiõgg ǩeeuʹsee suu.
Vuõi! Uh!
Tåʹben âʹte tõt puätt.
Jaa, ton leäk tõt Isõs!
Mâid täättäk meeʹst, ton pukin ââʹlmõõzz Eʹmmel päʹrnn?
Ååugas tän åummast ǩeähnas jiõgg!
Mii tuu nõmm lij?
Legioon, tõn diõtt ǥo mij leäʹp määŋgas.
Vuõlttad miʹjjid tõid šõõʹjjid!
Mõõnnâd!

?
Tiõrv, mon leäm jiõččan vää'ldest! Tõk jie teänab ǩeeu'sed muu!
Vue'lj meädda tääi'ben! Jeä'l puä'đ tii'ǩ!
Šurr, jiõm-mana vuäžžči čuâvvad tuu?
Ij, pää'33 tii'ǩ da mušttal pukid, mõõn šuurid tuejaid E'mmel lij tu'nne tuejjääm.

Mon jiõm leäkku puättam tuejjeed jiõčča̮n täätt, leša muu Ečča̮m täätt. Son lij vuõlttääm muu.

Isõõzzâst lij nää'llen mõõnnâd rääuhlõs sâ'jja rokkâ'stted õhttujiõččines.

Go Isõs lij rokkâsttam innpââ'j, de son va'lljad jiõccses kuâtmlo apostool. Son vuõlttad si'jjid paarrlõõggi mušttled rämmsaagg. Son oudd si'jjid vää'ld vuejted åågas ǩeähnas jiõggid da pue'reed puõccjid.

Suäna lie viilljâž, Piâttâr da Andreas.

Tä'st õs villjkuõi'tes Jaakob da Evvan.

Filippus da Natanael.

Fooma da Maa’tfi – kåå’tt ääi’jben noori piiđid roomanii’ǩǩid.

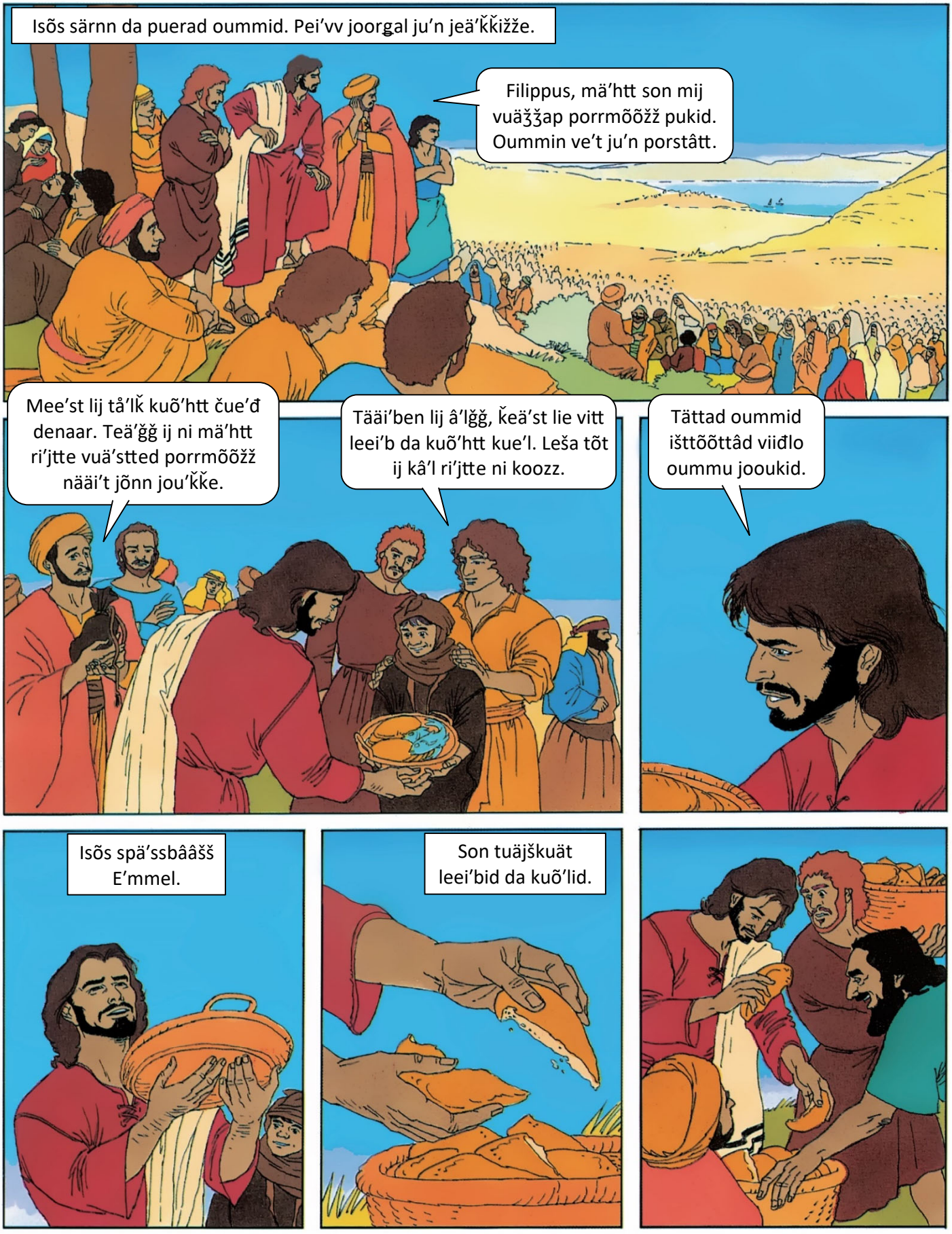
Taddeus da nu’bb Jaakob.

Simon, kåå’tt tuärai Israee’l frijjvuõđ peä’lest, da Juudas Iskariot.

Mõõnnâd! Tõt kåå’tt vuâsttavä’ldd ti’jjid, son vuâsttavä’ldd muu. Da tõt kåå’tt vuâsttavä’ldd muu, vuâsttavä’ldd Suu, kåå’tt lij vuõlttääm muu.

Täk kuâtmlo apostool lie samai moouta, go mä’cce mä’tǩstes. Sij lie tuejjääm tõn. mâid Isõs lij tättam. Isõs veekk si’jjid poostai sâjja, štõ sij peä’sse lee’d rääuhast.

Ǩiõčč! Peäldd lij šurr, leša reâuggai lie ooccanj. Rokkâ’stted šââdd Šu’rre, štõ son vuõltte’či oummid šâddpeäldda tuõjju.

Isõs särnn da puerad oummid. Pei’vv joorgal ju’n jeä’ǩǩižže.
Filippus, mä’htt son mij vuäžžap porrmõõžž pukid. Oummin ve’t ju’n porstâtt.
Mee’st lij tå’lǩ kuõ’htt čue’đ denaar. Teä’ğğ ij ni mä’htt ri’jtte vuä’stted porrmõõžž nääi’t jõnn jou’ǩǩe.
Tääi’ben lij â’lğğ, ǩeä’st lie vitt leei’b da kuõ’htt kue’l. Leša tõt ij kâ’l ri’jtte ni koozz.
Tättad oummid išttõõttâd viiđlo oummu jooukid.
Isõs spä’ssbââšš E’mmel.
Son tuäjškuät leei’bid da kuõ’lid.

Dohdimie’ldd oummu på’rre kââllas. Porrmõš ij puuđ, ǥo Isõs juâkk leei’bid da kuõ’lid oummid.
Mij õlggâp piijjâd suu mij koongõssân!
Son tuõđi lij tõt lå’ppuum Messias.
Hooi, vuei’nnve’ted-a? Poorrâmdiõtt lie nårrjam kuâtmlo kää’r tiiud leei’b.
Åå’n lij äi’ǧǧ vuõltteed oummid päikkseez. Vä’ldded võnnâz da mõõnnâd jääu’r nuu’bb peälla. Mon pääʒʒam tii’ǩ võl rokkâ’stted.

Mâ’ŋŋlest ekka …
Ǩiõččâd! Ku’mm!
Jeä’led põllu! Mon tõt leäm!
Šurr, jõs tõt leäk ton, de kåååčč muu pue’tted tuu årra čää’ʒʒ â’lnn.
Puä’đ!
Šurr, ka’jjed muu!
Mõ’nt ton eppõ’lleǩ, Piâttar?

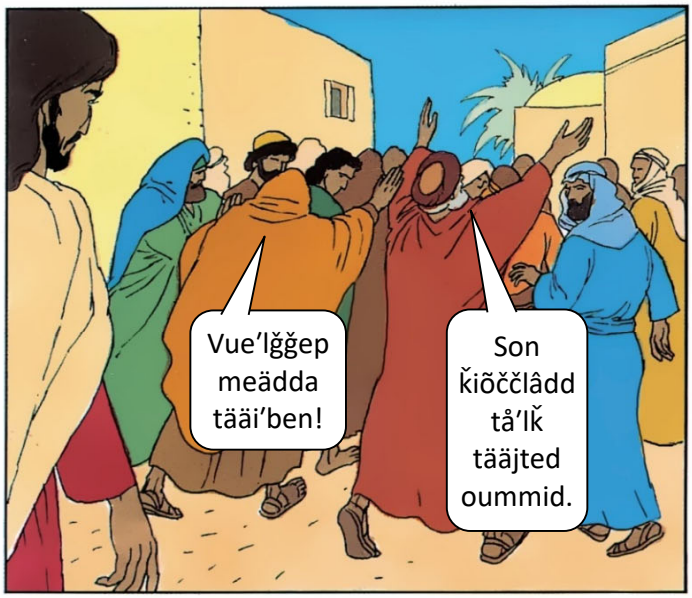
Måtam meerast haa'lee piijjâd Isõõzz jijjâs koongõssân. Sij jo'rdde, štõ Isõs vuäitči vuejted roomanii'ǩǩid meädda. Leša Isõõzzâst lie še vuâsttlõ'stti: hå't-i son lij vie'ǩǩtam oummid de juudlaž paappi da jee'res njoonasoummi miõlâst Isõs tuejjad veär juudlai ä'rbbvuõđlaž vuâkkõõzzi da lää'jj vuâstta. Sij kåi'tte viizzlâ'stted oummid Isõõzz vuâstta, štõ piâzzče va'ŋgǧeed suu.

Måtam oummu äigga ǩie’đjted Isõõzz. Son vuâlgg meädda Galileast da juätkk tuej jee’res årnn Israelist le’be åummaivui’m da neezznivui’m, ǩeäk čuâvva suu.

GALILEA

JERUSALE’MM

ISRAEL

Mâ’ŋŋlest son vuâlgg Jerusalemma.

Mää’tǩ â’lnn…

Måkkmen oummu arvvle muu?

Sij arvvle, štõ ton leäk profe’tt.

Na tij?

Ǩii maka mon tij miõlâst leäm?

Ton leäk Messias, jie’lli E’mmel â’lǧǧ!

Jeä’led mušttal tõn ni ǩeäzz! Messias âlgg mõõnnâd Jerusalemma da ǩeâll’jed jää’mmem to’ben. Leša kuälmad peei’v son kaggâått ja’mmjest.

Roomanee’ǩǩ kå’dde täujja reäkkõsnii’ǩǩid Jerusale’mm gåårad oougbeä’lnn. Sij takku oummid ri’stte. Tät lääi čuu’t rue’šše s nää’ll raŋsted oummid.

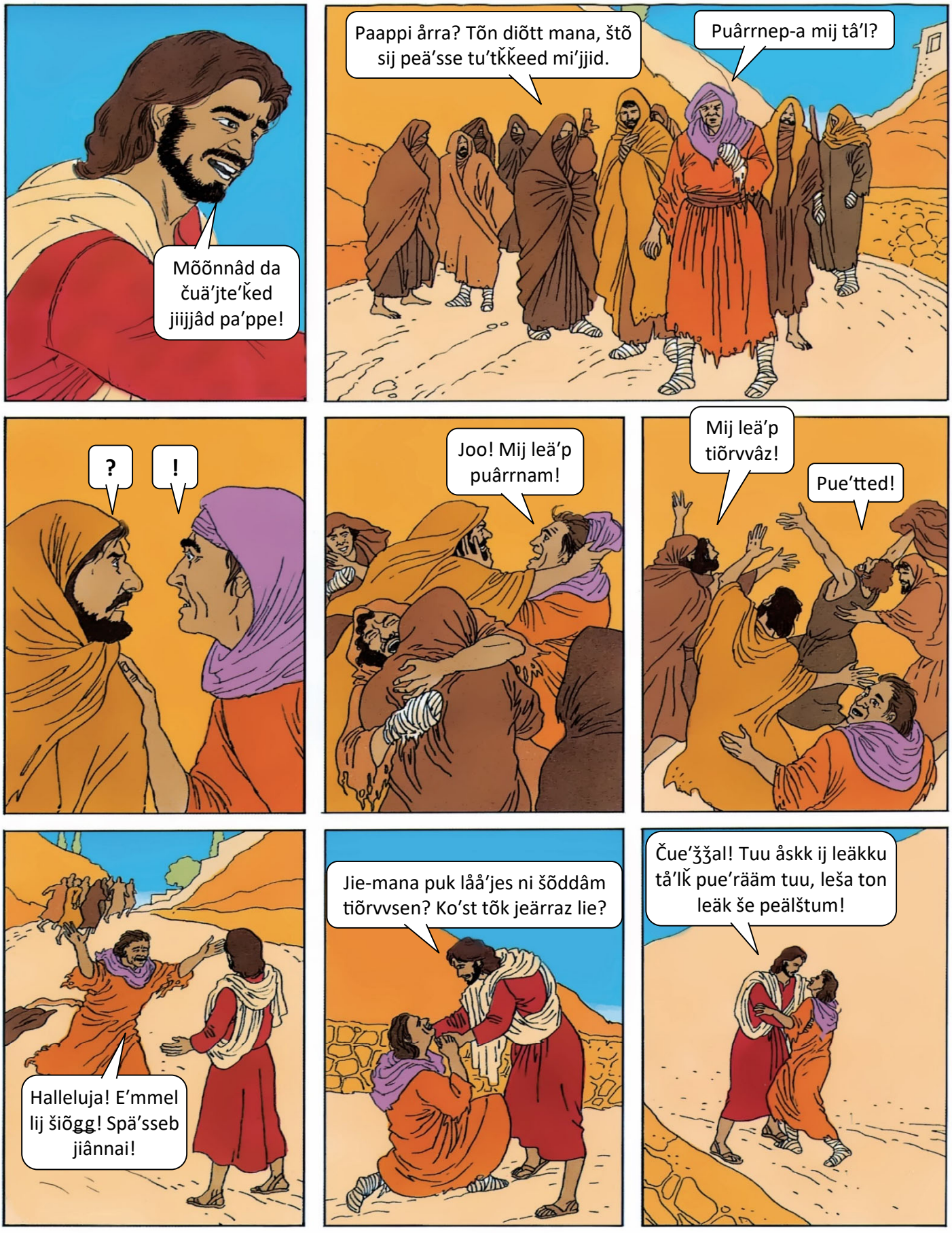

Tõk, kook haa’lee kääzzkâ’stted muu, â’lğğe kue’dded riist da čuâvvad muu.

Tõt, kåå’tt haa’lad peälšted jijjâs jie’llem mõõnat tõn. Leša tõt, kåå’tt mõõnat jijjâs jie’llem muu diõtt, käunn tõn.

Lij tå’lǩ õhtt E’mmel.

Vääžnmõs lij tõt, štõ ooumaž rää’ǩǩast E’mmel tiudd väimstes da jijjâs ää’ldmõsoummu nu’t mâ’te jijjâs.

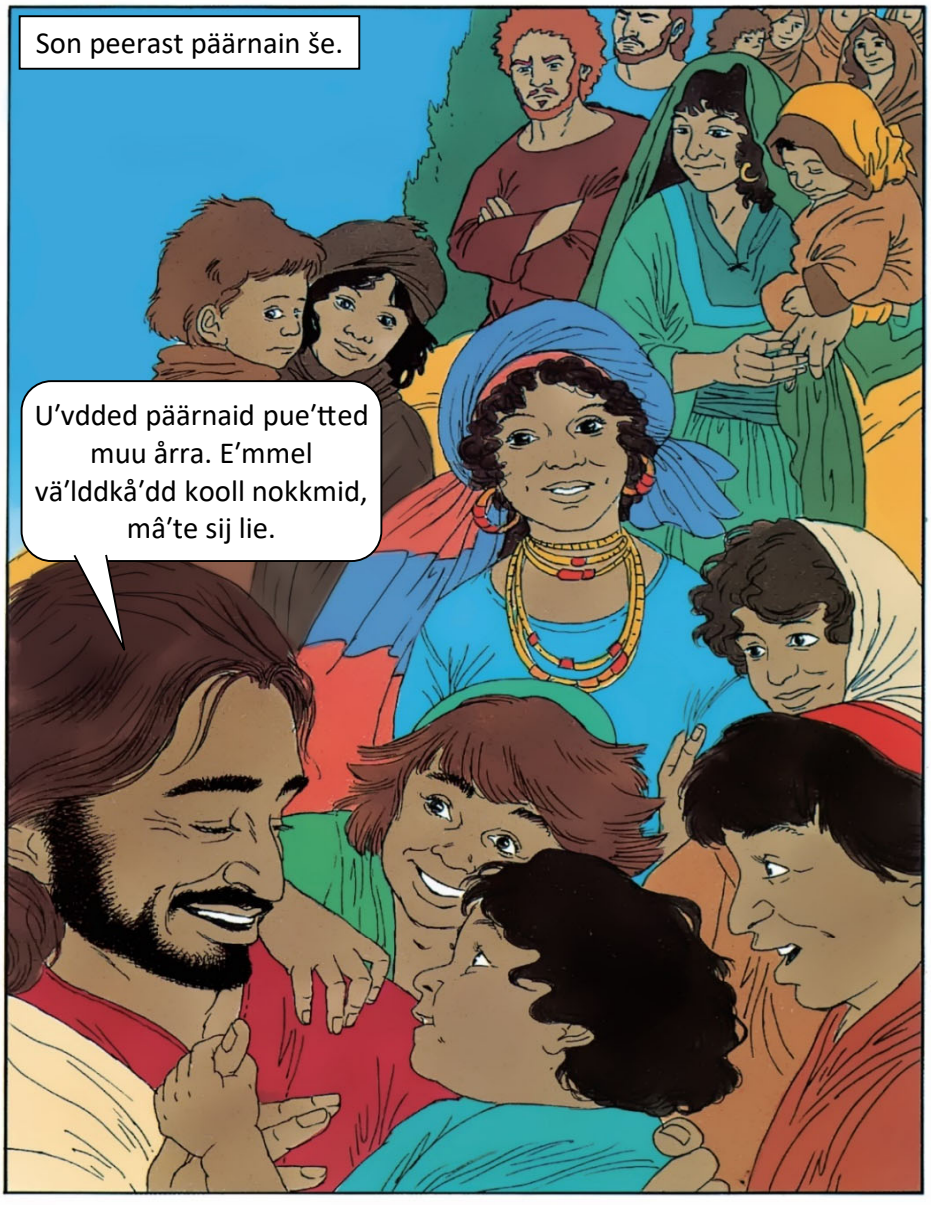

Tâ'l, go Isõs jiõ'li Israelist, oummu õ'nne nue'sǩǩen puk tõid oummid, ǩeäin lääi spitaalkõpp.
Spitaa'le puâccjam oummu õ'lǧǧe čuõ'rvvjee'l vaarted jeärrsid, go sij puõ'tte oummi ââlda.
Nue'sǩǩ!
Nue'sǩǩ!
Isõs! Šurr!
A'rmme mi'jjid!

Mõõnnâd da čuä'jte'ǩed jiijjâd pa'ppe!
Paappi årra? Tõn diõtt mana, štõ sij peä'sse tu'tǩǩeed mi'jjid.
Puârrnep-a mij tâ'l?
?
!
Joo! Mij leä'p puârrnam!
Mij leä'p tiõrvvâz!
Pue'tted!
Halleluja! E'mmel lij šiõgg! Spä'sseb jiânnai!
Jie-mana puk låå'jes ni šõddâm tiõrvvsen? Ko'st tõk jeärraz lie?
Čue'ǯǯal! Tuu åskk ij leäkku tå'lǩ pue'rääm tuu, leša ton leäk še peälštum!

Juudlai šuur Jerusalee’mmest vuõlttee Isõõzz årra oummid. Sij haa’lee kaunnâd ää’šš, koonn vuâđald vuäitče

Isõs vuâlgg Betaniaa'je, kåått lij u'cc si'jdd ââlda Jerusalee'mm. Määrf da Mä'rjj lie vuõlttääm su'nne sää'n, štõ Lääzar lij puâccjam. Lääzar da suu vue'bb Määrf da Mä'rjj lie Isõõzz taaurõõžž. Isõs go puätt Betania, de son kooll, štõ Lääzar lij au'ddjum ju'n nellj peei'v ääi'jben …

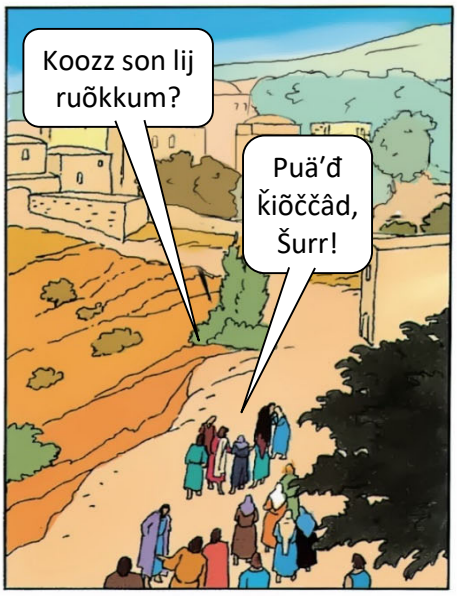

Ǩiõččâd mõõn jiânnai son rää'ǩǩsti Lääzar!
Leša ij mana son le'čči vuäittam cõggâd suu jää'mm'mest?

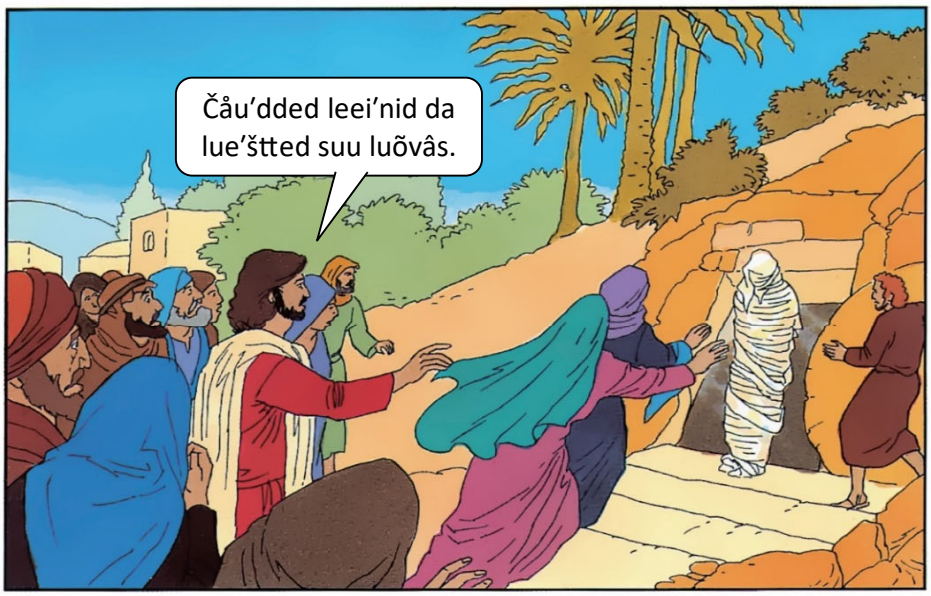

Jäämmam oummid ǩie'sse leei'n sizz da pi'jje pähtta čõullum skuõ'rre.
Vä'ldded ǩie'đj meädda!

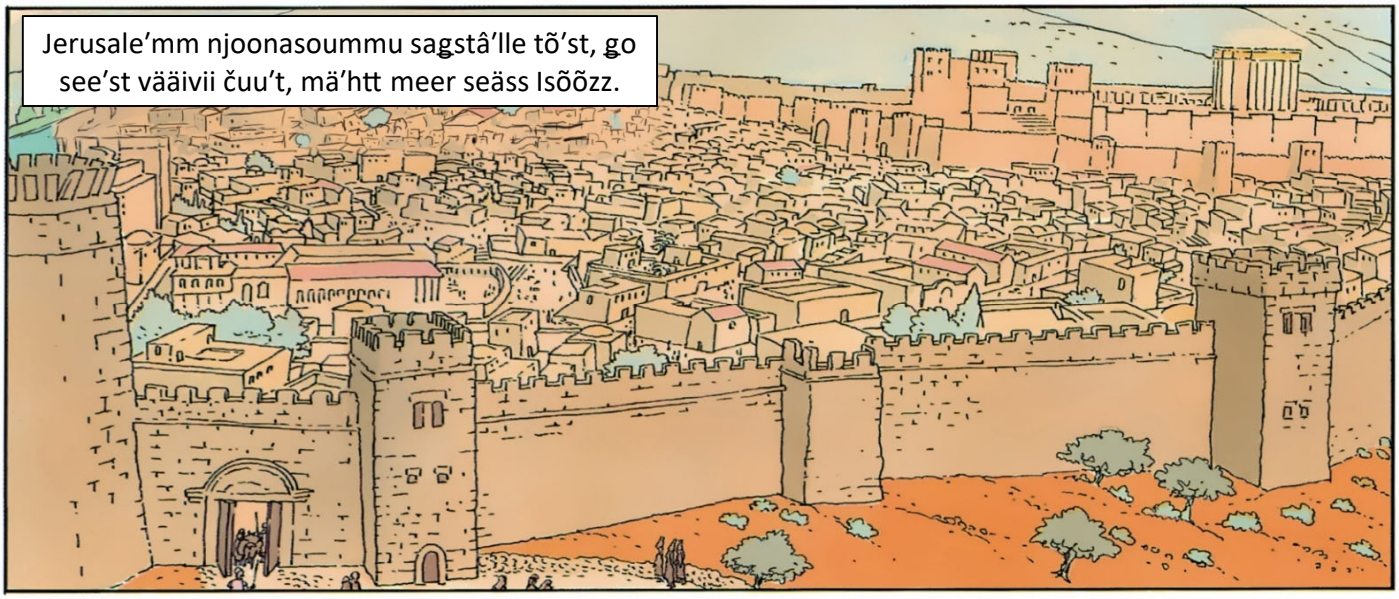

Šurr, son lij leämmaž ääu'dest ju'n neelljad peei'v …
Ton piâzzak vuei'nned E'mmel čuõvvâdvuõđ!

E'čč mon tuejjääm tän än oummu fi'ttje, štõ ton leäk vuõlttääm muu.

Lääzar, puä'đ ååugas!

Čåu'dded leei'nid da lue'štted suu luõvâs.

Õhtt ååum âlgg jää’mmed puki õõudâst! Juudla oʒškuõ’tte šiõttlõs poodd va’ŋǧǧeed Isõõzz. Isõs lääi pue’ttmen Jerusalemma da tõt suåvi puârast sij äiggmõõžžid. Sij haa’lee, štõ roomanee’ǩǩ soo’de Isõõzz jää’mm’ma.

Go Isõs puõ'đi Betania, de oummu rämmše da stuällõ'tte Isõõzzin.
Mä'rjj!
Måkam tu'rğğeei ton leäk! Oljj ve't mä'hss hå't tuu'đ jiânnai!
Tõn le'ĉĉi vuäittam kaaupšed šiõgg hõõ'ddin da u'vdded tie'ğğid ǩeeu'hes oummid!
Uu'd suu lee'd rääuhast, Juudas. Son lij va'rrjam tän oolj muu au'ddjem vääras.

E’jjpeei’vpââ’zz lie ju’n ââlda. Oummu ǩiirte Jerusalemma. Sij äigga sviičâd tempplest.

Isõs še puätt gåårda, hå’t juudlai šuur äigga vä’ldded suu ǩidd.

Oummu tiõrvte suu rämmčuõ'rvvjõõžživui'm.
Hosianna! Kaaj mi'jjid!
Hosianna! Kaaj mi'jjid!
Blouslõvvum leäggas son, kåå'tt puätt Šuur nõõmâst!
Israee'l koongõs!
Jerusale'mm, jõsba ton tä'bbe le'ččeǩ fi'ttjam, mä'htt kaaunak rääuh. Leša ton jiõk haa'led.
Tä'st ij puä'đ ni mii! Mij fe'rttjep ho'hssjed mâi'd-ne!
Puk nåårõ'tte suu pirr.

Jerusalee’mm temppel lij obb gåårad kõõskõs päi’ǩǩ.
E’jjpeei’v ääi’j oummu svii’ĉĉe saauʒid.
Sij svii’ĉĉe tõid tempplest jijjâs rie’ǩǩi suåvtõssân E’mmel õõudâst.
Leša lij-a vuei’tlvaž, štõ saauʒ sviičmõs peästt oummu rie’ǩǩest?
Temppelšeelljast oummu kaaupše da vaajte tie’ǧǧid sviišam diõtt.
Kroota Isõs puätt tok …

E’mmel põrtt õõlgči lee’d ceessan. Tij leä’ped tuejjääm tõn reâvvri pie’ssen!
Son lij vaarlaž! Leša puk kuvddle suu mätt’tummuž.
Mij fe’rttjep kaunnâd šiõttlõs poodd štõ piâssâp vä’ldded suu ǩidd.

Mä’htt-ne mij fe’rttjep va’ŋğğeed suu. De ij jee’res go suudâd suu jää’mm’ma.
Leša jeä’p vueit tuejjeed tõn prää’zniǩ äi’ğğen, tâ’l oummu tõ’st so’tte

Mâid mää u’sčid mu’nne, jõs jä’rjstam Isõõzz tij ǩiõđid.
Tät lij Juudas, õhtt suu mätt’tõspää’rnain.

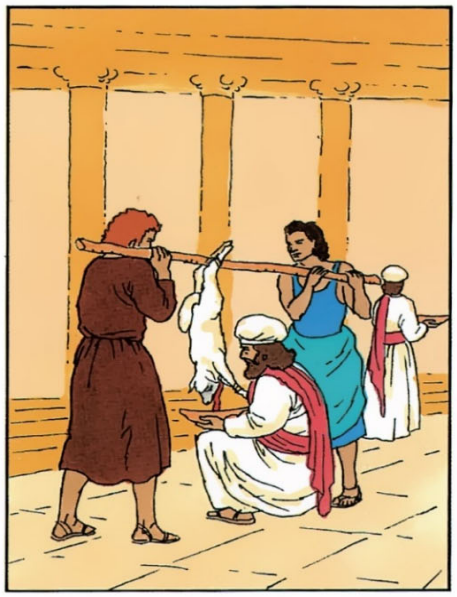

Mon vuäitam jä’rjsted aa’šš id nu’t, štõ piâssve’ted va’ŋğğeed Isõõzz peittast.

Mij mä’hssep tu’nne koummlo silbbtie’gged. Seämma vee’rd go å’rjj mä’hss.

Õõudpeä’lnn e’jjpeei’vprä’zniǩ Isõs särnn oummid tempplest perstеǩâni paappi vââ’jest. Son rää’ǩǩast oummid. Son oudlkâ’stt, štõ tiudd Jerusalee’mm gåårad tu’ššââvv da oummu fe’rttje čõ’ǩǩeed Jerusalee’mmest. De son tätt Piâttâr da Evvan jä’rjsted mätt’tõspää’rnaid e’jjpeei’vporrmõõžžid …

Jeä’ǩǩää Isõs da suu kuâtmlo mätt’tõspää’rn teeivâ’tte gåårdest …

Tän jeä’ǩǩää mon tuejjääm tõn.

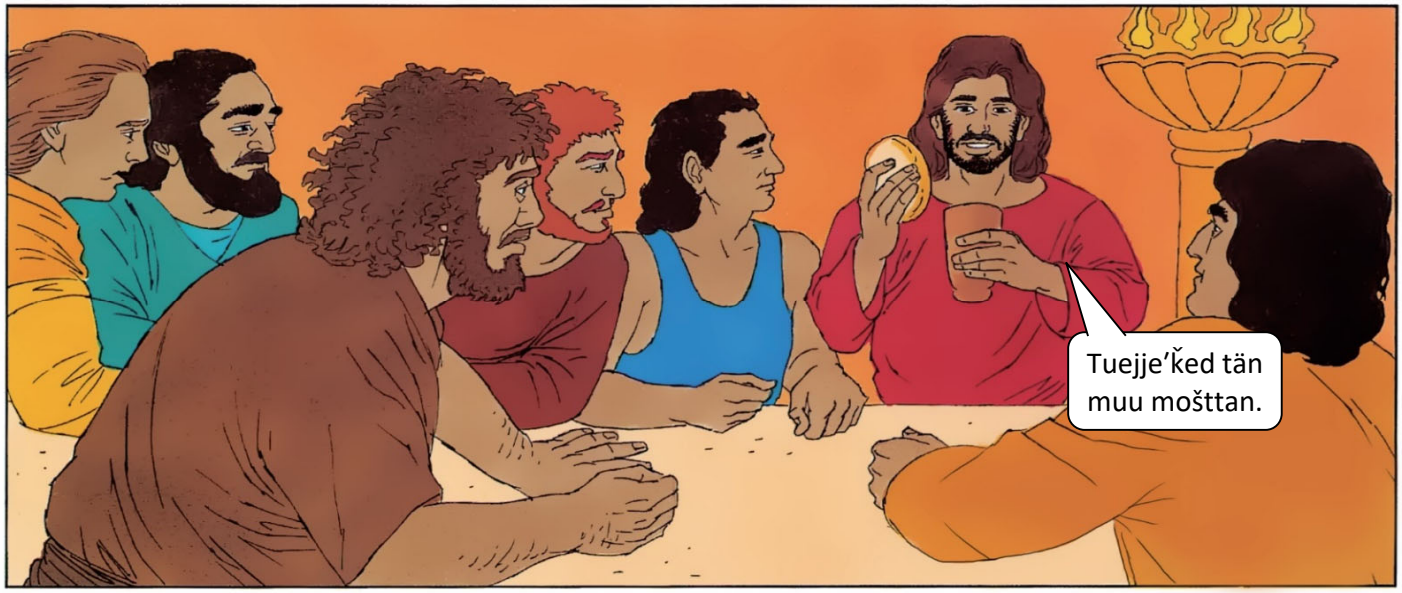

Mon leäm tuõđi haa’lääm poorrâd tijvui’m tän e’jjpeei’vporrmõõžž õu’ddel gu mon muõkkšõõvam.

Meerai šuur haa’lee, štõ oummu kääzzkâ’stte si’jjid, leša mon leäm leämmaž tij kõõskâst mâ’te kääzzaǩ.

Ǩii tij kõõskâst tätt jåå’đted jeärrsid, son âlgg lee’d mâ’te kääzzaǩ.

Nu’t go mon-še leäm leämmaž mâ’te kääzzaǩ.

Šurr, äiigak-a ton põõssâd muu jue'ljid mâ'te å'rjj? Ij, Šurr, tõt ij kâ'l suåv.
Piâttâr, jõs mon jiõm põõzz tuu jue'ljid, de ton jiõk vueit kuullâd muu jou'ǩǩe.
Šurr, põõzz tâ'l še muu vuei'v da ǩiõđid
Tõt kåå'tt põõzzâått, šâdd pottsen go son pââss tå'lǩ jijjâs jue'ljid.
Tij kåččve'ted muu Määštren da Šurran, da tõt lij samai vuõi'ğğest. Seämmanalla go mon põ'ssem tij jue'ljid, de nu't tij-še õuggve'ted kääzzkâ'stted kuei'meed.
Õhtt tee'st jordd pe'tteed muu.
Ij ni kuä'ss.
Šurr, jiõm tâma tõt leäkku mon
Juudas, tõn mâid äiigak tuejjeed, tuejjed tõn sõrgg.

Tuejje’ǩed tän muu mošttan.

Vä’ldded da poorrâd, tät lij muu rååmaš.

Juukkâd tä’st, tij puk. Tät lij muu võrr, leett võrr, mii määŋgai õõudâst koolgtet rie’ǩǩi pro’sttjõõzz diõtt.

Mon ooudam ti’jjid ođđ päkkmõõžž. Rää’ǩǩste’ǩed kuei’määd.

Puk tåbdde ti’jjid muu mätt’tõspä’rnnen, jõs tij rä’ǩste’ped kuei’meed.

Šurr, mon čuâvam tuu koozz täättas ton mõõnžeǩ. Mon ooudam hå’t jiõggân tuu peä’lest.
Piâttar, õu’ddel gu kää’nnåå’res ǩeâkk, ton ko’lmmešt ǩeâldak muu.

Mâ’ŋŋlest tõn jeä’ǩǩää Isõs da suu mätt’tõspää’rn vue’lğğe gåårdest. Juudas ij leäkku teänab sij mie’ldd …
Mon kuâđam ti’jjid, leša muu E’čč vuõlttad ti’jjid Pââ’ss Jiõgg. ti’jjid, leša muu E’čč vuõlttad ti’jjid Pââ’ss Jiõgg. Son vie’ǩǩat ti’jjid da lij pâi tijvui’m.
Tij tie’ttve’ted ǩeäin tok, koozz mon mõõnam.
Mon leäm ǩeäinn, tuõttvuõtt da jie’llem Ij ni ǩii piâzz Ee’jj årra muđoi go muu pääi’ǩ.
Pää’cced täázz. Mon jeälam to’ben rokkâ’sttmen.
E’čč, jõs tõt lij vuei’tlvaž, de mâânas tät mue’ǩǩ mu’st rääi.
Leša šââddas nu’t mä’htt ton täättak ij mâ’te mon täättam!

Leä’ped-a tij vue’đđmen? Čuežžled! Tõt kåå’tt määnn muu, lij ju’n ââlda.
Vä’ldded ǩidd suu, ǩeän mon cu’mmstam.
Tiõrv, Šurr!
Juudas, cu’mmstee’l mana ton maanak Oummu Ââ’lj?
Šurr, čâ’cǩǩep-a miõ’ǩǩin?
Ij, jeä’led tuejjed tõn!
Sij va’ldde Isõõzz ǩidd da vi’ǩǩe suu. Puk mätt’tõspää’rn čõ’ǩǩee.

Sij vi’ǩǩe Isõõzz pââimõs paapp ârra, puki juudlai pââimõs-šuur ârra. Piâttar da Evvan čuõvvu si’jjid siõmmna tu’bblest.

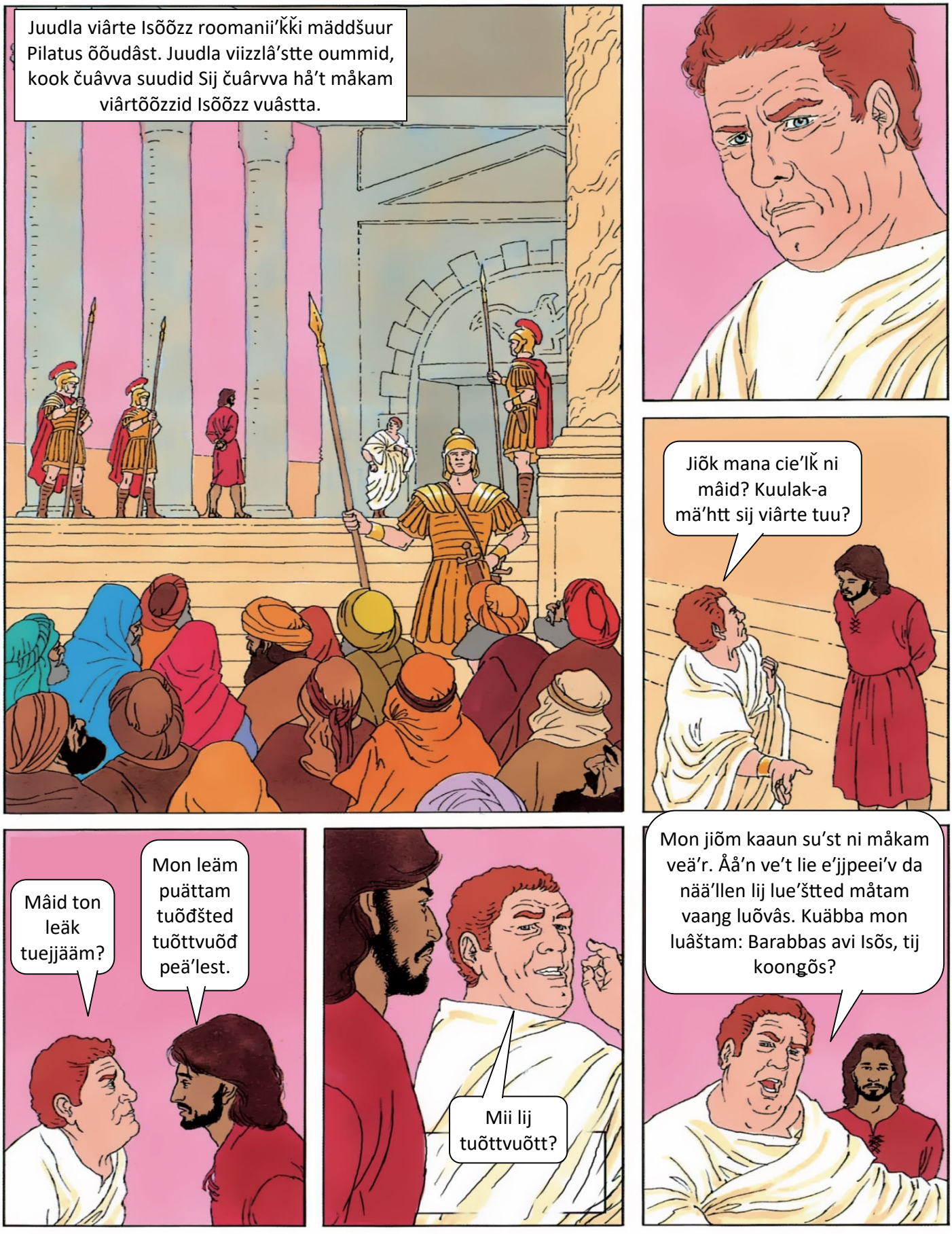

Piâttâr peäss sizz kue’rnecšellja.

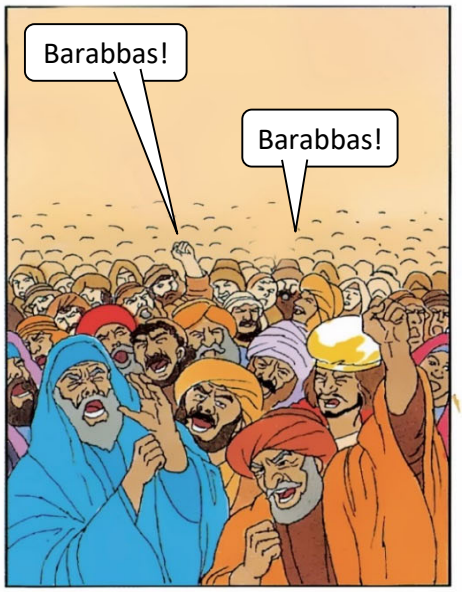

Ton tama še kuulak suu jou’ǩǩe?
Jiõm kuul suu jou’ǩǩe! Jiõm kâ’l ni toobd suu.

Ton tama leäk õhtt see’st, avi mâid?
Jiõm leäkku!

Mon leäm snäätnai, štõ ton le’jjeǩ suin! Ton â’te leäk galilealaž-še!
Åå’n jiõm fi’tte, mâid ton säärnak!

KO-KO-KOHUU!
Isõs ǩii’ccast Piâttâr õõl.
Tiõrv, profe’tt! Mušttal ǩii čormmii tuu?
Tue’lää Isõõzz pu’htte juudlai suåvtõõzz õudde. Pââimõs papp kõõjjââll Isõõzzâst
Leäk-a ton E’mmel â’lǧǧ?
Jiõč-ba ton tõn cie’lǩǩiǩ.
Son pe’lǩǩad E’mmel! Son âlgg jää’mmed. Roomanee’ǩǩ â’lǧǧe suudâd suu!

Juudla viârte Isõõzz roomanii'ǩǩi mäddšuur Pilatus õõudâst. Juudla viizzlâ'stte oummid, kook čuâvva suudid Sij čuârvva hå't måkam viârtõõzzid Isõõzz vuâstta.
Jiõk mana cie'lǩ ni mâid? Kuulak-a mä'htt sij viârte tuu?
Mon jiõm kaaun su'st ni måkam veä'r. Åå'n ve't lie e'jjpeei'v da nää'llen lij lue'štted måtam vaaŋg luõvâs. Kuäbba mon luâštam: Barabbas avi Isõs, tij koongõs?
Mii lij tuõttvuõtt?
Mon leäm puättam tuõđšted tuõttvuõđ peä'lest.
Mâid ton leäk tuejjääm?

Barabbas!
Barabbas!

Mâid mon õõlgâm tuejjeed Isõ’sse?
Ri’sttetää gg suu!
Son tuejjâât štõ lij koongõs, E’mmel vuõltteem Messias.
Jõs luâštak suu, ton jiõk leäkku ǩeissar taaurõš.

Ton leäk frijj tun Isõõzz sââ’jest.
Isõs lij suudum jää’mm’ma. Barabbas lue’štet luõvâs, hå’t-i son lij-i so’rmmjeei.

…, 37, 38, 39!

Mon leäm määi’ntem suu võ’rre.

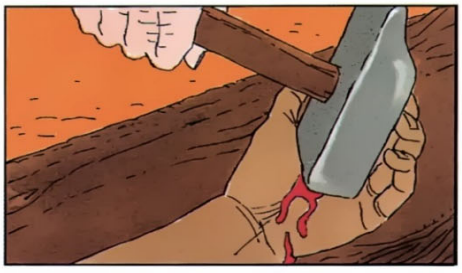

Tiõrv, juudlai koongõs.

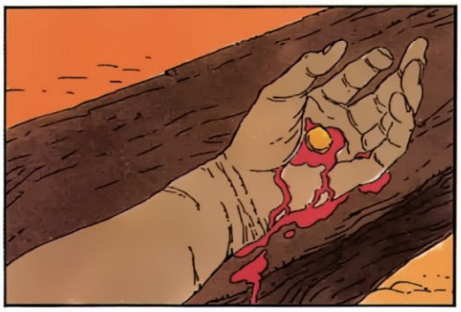

ǩiõččâd tän oummu!
Ri’sttetäägg suu!
Ri’sttetäägg suu!
Ij jee’res go pâi ri’stte!

Pilatus vuâllaǩee’rjat suvddâz: Isõs kuõ’ddi riistas Jerusalee’mm uu’lci mie’ldd…

Ri’sttetääkkamsââ’jj lij gåårad åålgbeä’lnn Golgatvää’r â’lnn. Nõmm miârkkšââvv vuei’vvkällsââ’j.

Tääi’ben sääldat täkka Isõõzz riist õõl …

Leša Juudas kääđđ tõn, mâid son lij tuejjääm …
Mon tuejjeem puästtad.
Mon pe’tteem määi’nte’mes oummu.
Tõt ij kuul mi’jjid. Tõt lij tuu jiijjad ä’šš!
Isõs risttetääggat kuõi’t reäkkõsnee’ǩǩ kõ’sǩǩe …
E’čč, uu’d si’jjid pro’sttjõõzz. Sij jie tie’đ mâid sij tuejjee.

Ri’stte lij ǩidduum taull, mââzz lij ǩee’rjtum suvddâz mäinn kooum ǩiõ’lle: ”Isõs, juudlai koongõs”.

IESVS NAZARENVS REX IVDAEORVM
ΙΗΣΟΥΣ Ὁ ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ ΟΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ

Isõs ǩeâlddâått vä’lddmest juukkmõõžž, kåått hiâlpat čuâccmõõžžid.

Sääldat juâkka vue’rbee’l suu pihttsid.

Son ve’t lij vie’ǩǩtam jeärrsid.

Jõs ton leäk E’mmel â’lǧǧ, de puä’đ riistâst vuâlas.

Kaaj åå’n jiijjad da muännaid!

Jiõk mana ton põõl E’mmlest? Muäna tâma kâ’l leä’p teä’n’jam tän suvddâz, leša son ij leäkku tuejjääm ni mõn ǩeähn.

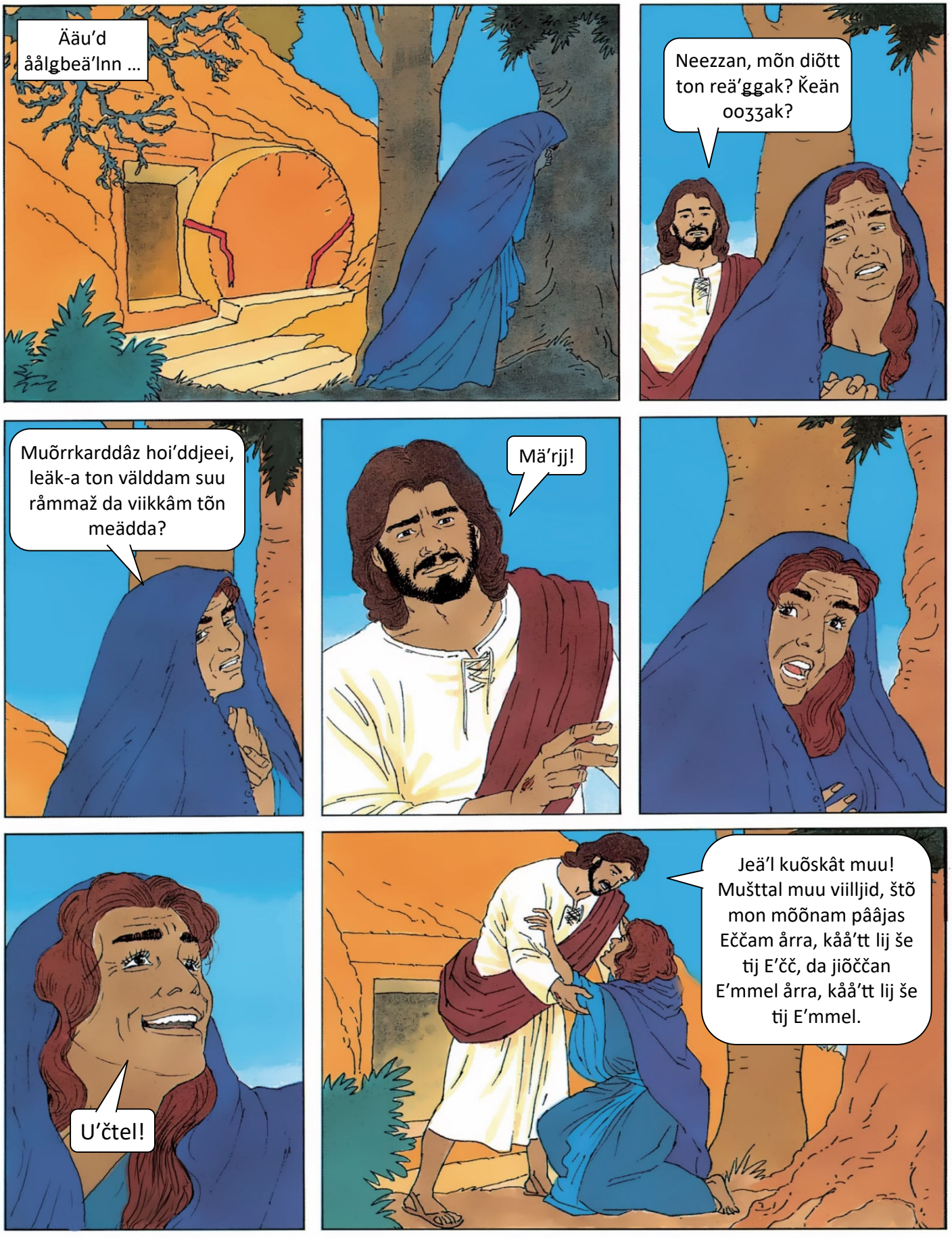
Muu’št muu, go ton puäđak jiijjad vä’lddkådda!

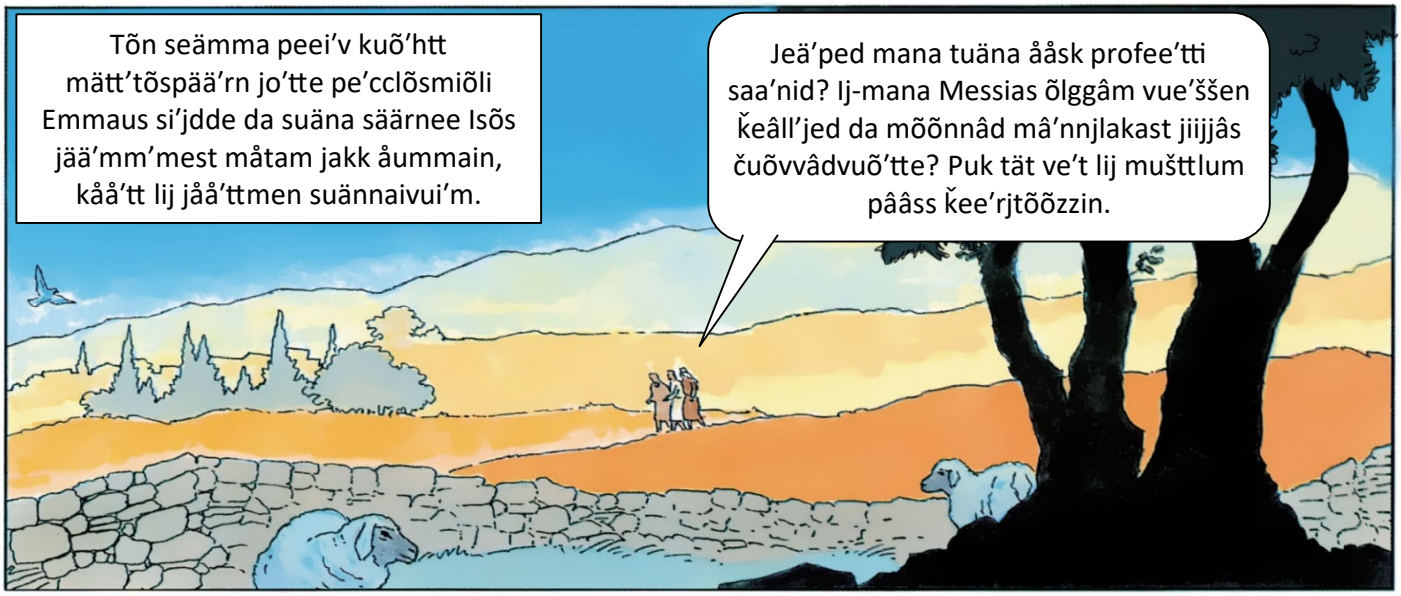
Tuõđi mana, ju’n tä’bbe ton leäk muin paradiisâst.

Kõskkpeei'v ääi'j šâdd kroota samai seu'ŋŋed. Tõt peštt koumm čiâss …
Mä'rjj, Isõõzz jeä'nn da Evvan, suu mätt'tõspä'rnn, čueǯǯa tõ'st riist ââlda.
Tä'st õõudâs tuäna leä'ped jeä'nn da â'lǧǧ.
E'mmlan, E'mmlan, mõõn diõtt ton heelgiiǩ muu.
Mon leäm koškklõõvvâm!
Ečča̮m, tuu ǩiõđid mon ooudam jiõggân.
Tõt lij čõõđtum!

Isõs jäämm nu’tt kooum ääi’j jeä’ǩǩespeei’v. Õhtt sääldat čuõ’ğğii säittsue’bb suu jeä’rttpeälla. Hää’vest kålgg čää’cc da võrr.
Profe’tt lij ǩee’rjtam: ”Suu vi’ǩǩe a’htti õudde mâ’te läbbaz.”
Son lij muõkkšõõvam mij diõtt, raŋstum štõ mee’st le’čči rääuh. Åå’n son lij jäämmam.
Lääi-a son tõt Messias, kåå’tt õõlgi pue’tted?
Puä’đ vue’lğğep kõõččâd, vuäžžap-a muäna au’ddjed suu?
Joo’sef Arimatianeǩ da Nikodeemus vä’ldde Isõõzz råmmaž riistâst. Suäna kä’rre suu råmmaž leei’ni sizz da pe’jje suu pähtta čõullum skuõr sizz.

Neä’ttel vuõssmõs peei’v sapaatt mâŋŋŋa måtam neezzan vue’lğğe ääu’d årra.
Hooi, ǩeä’dğğ lij joortum meädda!
Mõn diõt ooccve’ted Son lij kaggõõttâm ja’mmjest. Mõõnnâd mušttled tä’st suu mätt’tõspaa’rnid!
Gu neezzan mušttle tõ’st mâid lie kuullâm, de Piâttar da Evvan o’rčče ääu’d årra.
Mii lij šõddâm?
Äu’dd lij tuõđi aivv kuâras!

Ääu'd åålgbeä'lnn …
Neezzan, mõn diõtt ton reä'ggak? Ǩeän oo33ak?
Muõrrkarddâz hoi'ddjeei, leäk-a ton välddam suu råmmaž da viikkâm tõn meädda?
Mä'rjj!
U'čtel!
Jeä'l kuõskât muu! Mušttal muu viilljid, štõ mon mõõnam pââjas Ečča̮m årra, kåå'tt lij še tij E'čč, da jiõčča̮n E'mmel årra, kåå'tt lij še tij E'mmel.

Tõn seämma peei'v kuõ'htt mätt'tõspää'rn jo'tte pe'cclõsmiõli Emmaus si'jdde da suäna säärnee Isõs jää'mm'mest måtam jakk åummain, kåå'tt lij jåå'ttmen suännaivui'm.
Jeä'ped mana tuäna ååsk profee'tti saa'nid? Ij-mana Messias õlggâm vue'ššen ǩeâll'jed da mõõnnâd mâ'nnjlakast jiijjâs čuõvvâdvuõ'tte? Puk tät ve't lij mušttlum pââss ǩee'rjtõõzzin.

Go tät jakk kue'ss mu'rddli leei'b suänaid, de son kroota läppai …
Tõt ve't lääi Isõs jiõčč!

Suäna ǩirrlâ'tte ta'lles jee'res u'čtee'li årra Jerusalemma …
Muäna leä'p vuäinnam Šuur!
Mä'rjj še lij vuäinnam suu! Da Piâttâr še!

Kroota…
Rääuh ti'jjid!

Jeä'ped mana ååsk, štõ mon tõt leäm? Ǩiõččâd muu ǩiõđid da jue'ljid!

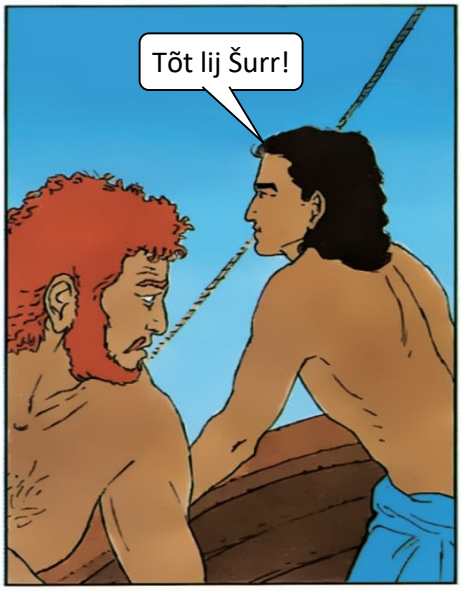

Muu Šurr da muu E'mmel

Isõs i’lmstââvv jiijjâs mätt’tõspää’rnaid nelljlo peei’v ääi’j. Joba vittčue’đ ooumžed peä’sse vuei’nned suu. U’čtee’l mä’cce Galilean: Måtam peei’v sij lie šee’llmen kuõ’lid

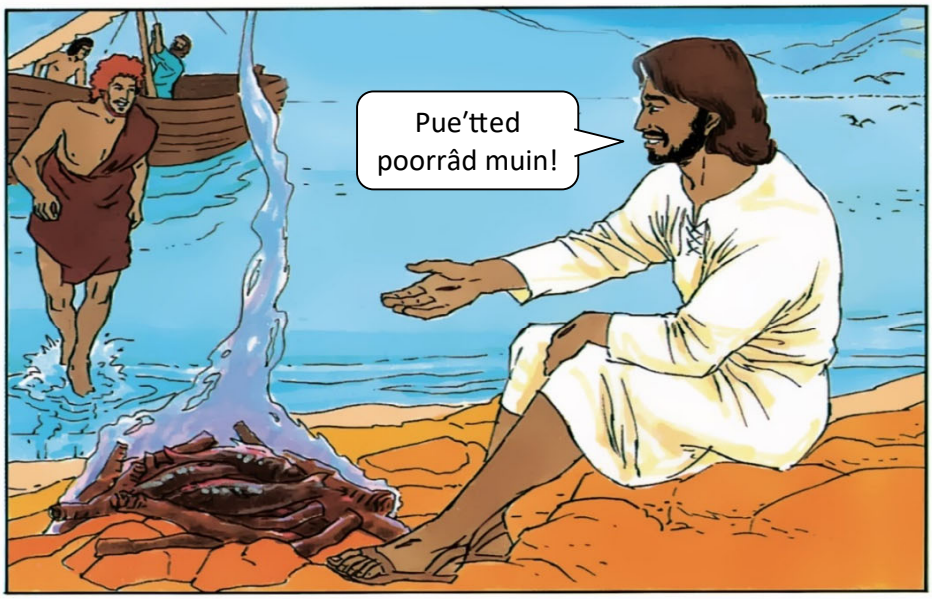

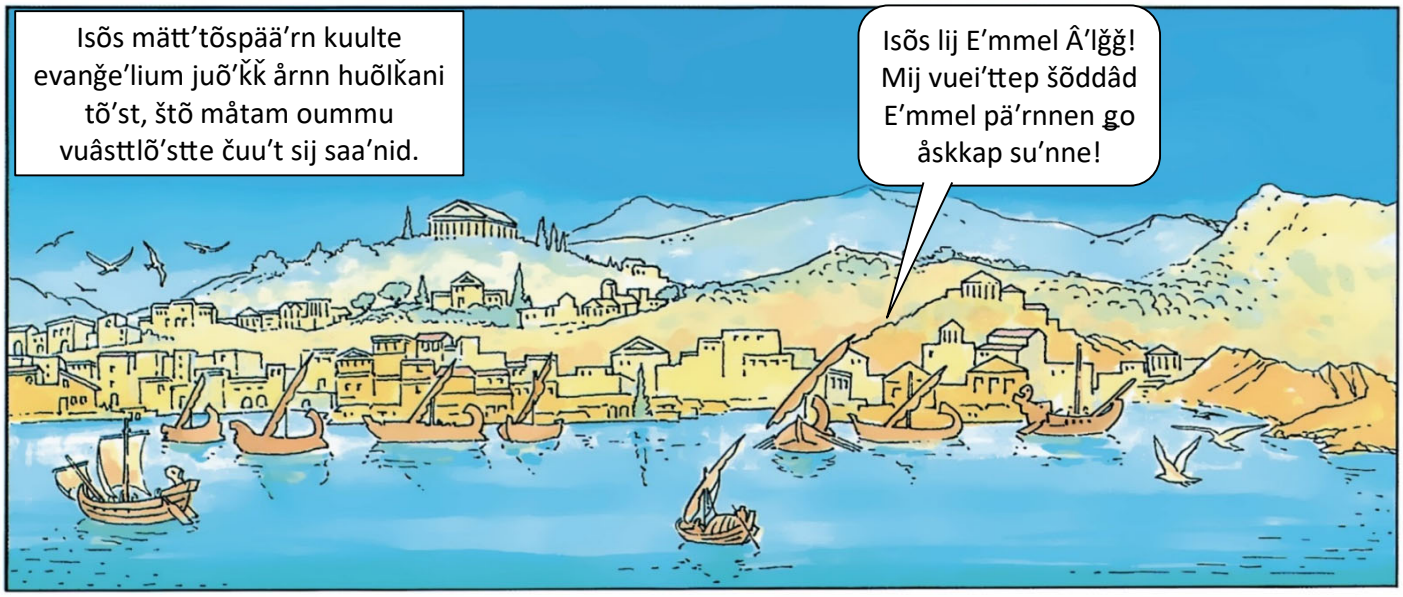

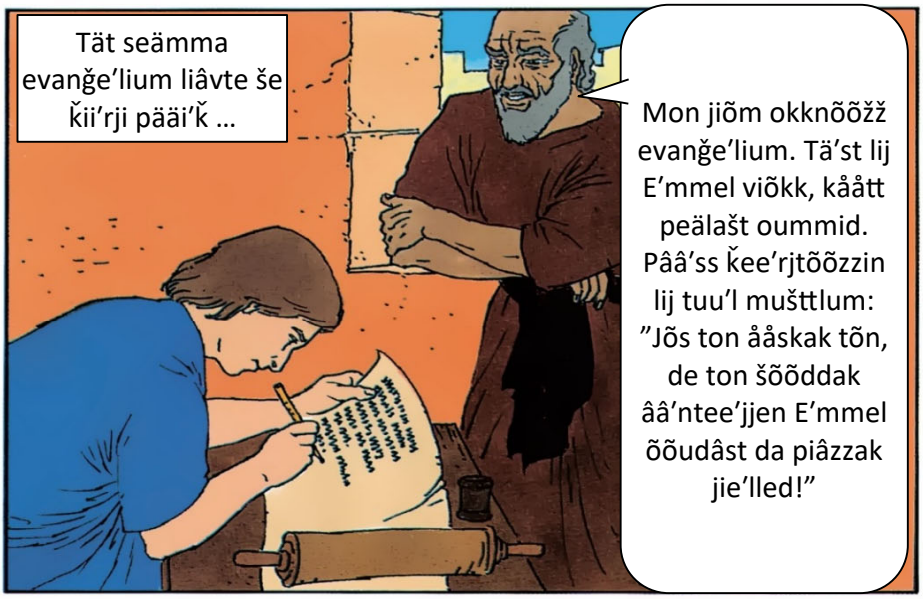

Piâttâr, rä'ǩstak-a ton muu?
Isõs kââčč tän seämma kõõččmõõžž Piâttrest ko'lmmešt.
Naa, Šurr! Ton teâđak, štõ mon rä'ǩstam tuu!
Ǩiõčč muu saauʒid.
Čuâv muu!
Mu'nne lij u'vddum puk vä'ldd ââ'lmest da jânnam â'lnn. Vue'lǧǧed tõn diõtt tuejjeed puk meeraid muu mätt'tõspä'rnnen. Ristt âd si'jjid Ee'jj, Ââ'lj da Pââ'ss Jiõgg nõ'mme. Mätt'teǩed si'jjid jää'ǩǩted puk tõn, mâid mon leäm kåččam ti'jjid jää'ǩǩted.
Da muštted: mon leäm tijvui'm pâi, puk peei'vid aivv maai'lm loopp räjja!
Go Isõs lääi särnnam täid saa'nid, son kuâđđ tän maai'lm. Suu vää'ldet pââjas âlmma põõlv se'st. Leša son mušttli, štõ son puätt mååust måtam peei'v …

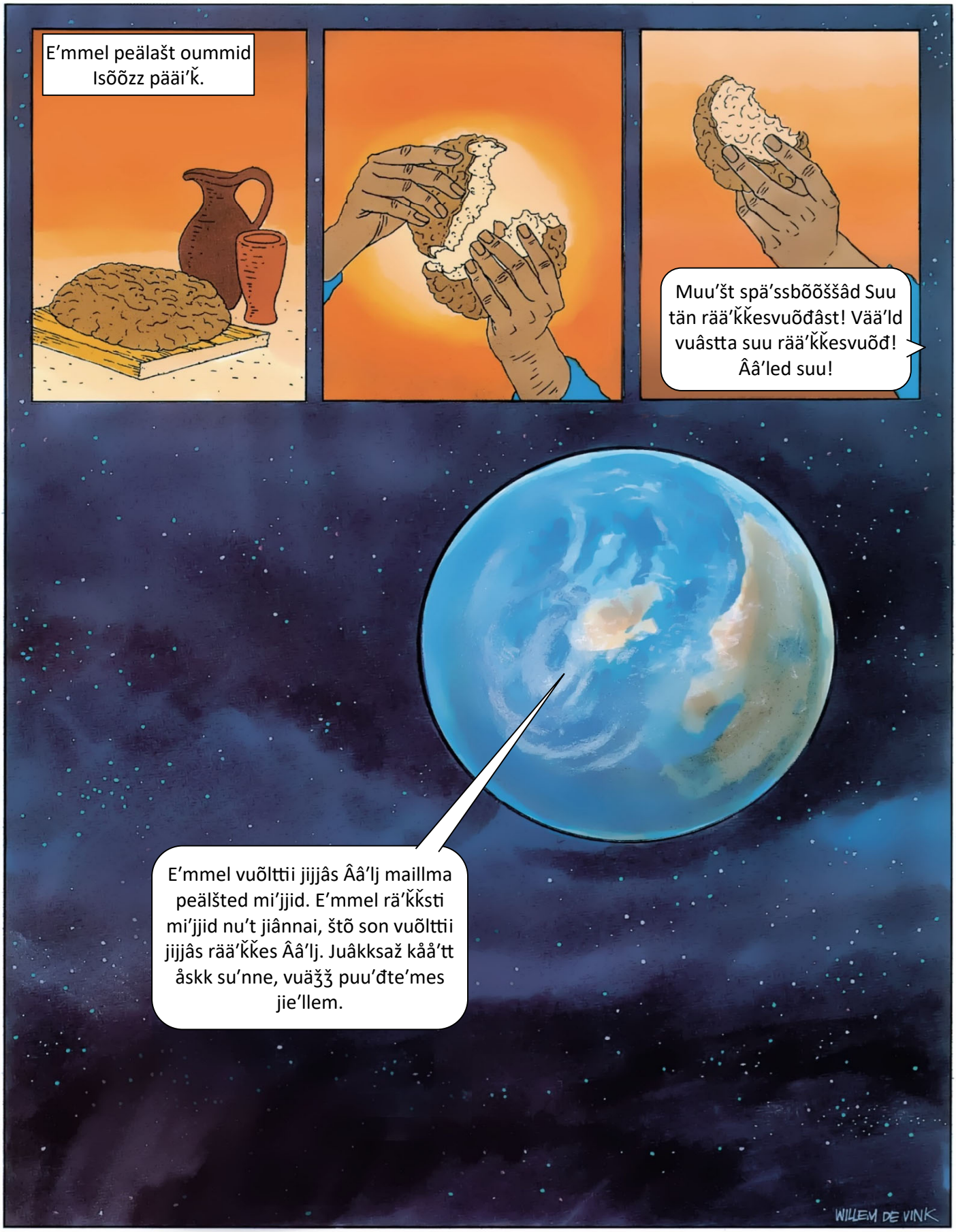
Isõs mätt’tõspää’rn põõžžtâ’lle õõutâst da rokkâ’stte. Vittlo pei’vved tõn mâŋŋŋa, Troicǩipeei’v, Pââ’ss Jlõgg puätt sij õõl. Tõt seämma Jiõgg, mii lääi Isõõzzâst, åårr åå’n še sij se’st ǩeäk åskka Isõ’sse. Suu mätt’tõspää’rn šå’dde suu viõusâs tuõđštee’jen. Pâi jeänab mie’rr oummin ko’lle Isõs diõtt.

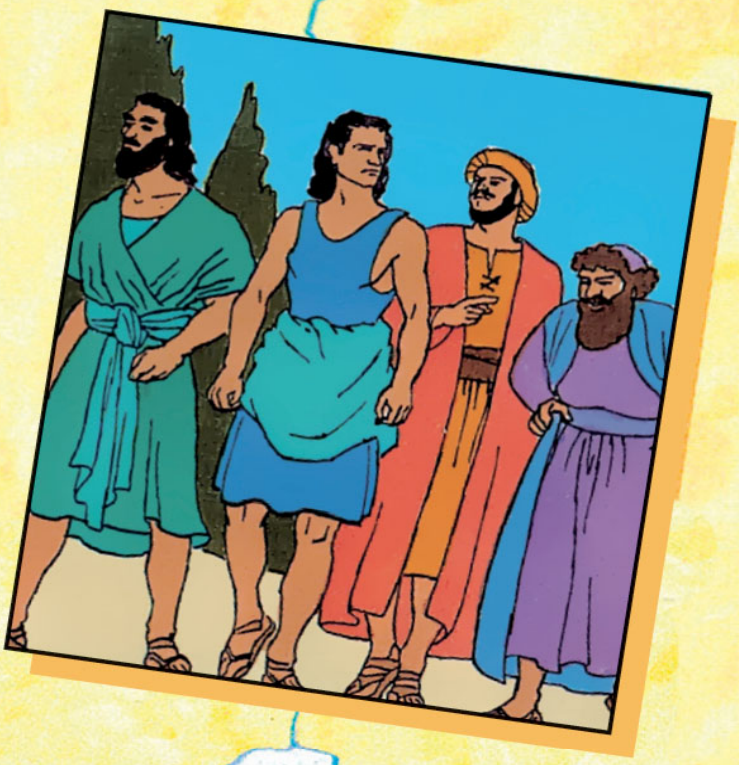
Åå’n pâi jäänab oummu noorâ’tte õ’htte rokkâ’stted da lookkâd Biblija. Sij jeä’lle E’mmel äärmast! E’mmel äärmat si’jjid da sååvv si’jjid jijjâs pä’rnnen. Sij rä’ǩste kuie’mm kuei’mes da vie’ǩǩte, jõs ǩii-ne taarbâž vie’ǩǩ. Sij rä’ǩste joba sij vâjjeejaid še. Sij mu’rddle leei’b da juâkka veei’n kõskkneez, nu’t mä’htt Isõs täättai si’jjid tuejjeed suu mošttan tä’st, štõ Isõs oudd pro’sttjõõzz sij rie’ǩǩid. E’mmel lij ouddam si’jjid Pââ’ss Jiõgg viõggin jie’lled ođđ jie’llem.

E’mmel peälašt oummid Isõõzz pääi’ǩ.
Muu’št spä’ssbõõššâd Suu tän rää’ǩǩesvuõđâst! Vää’ld vuâstta suu rää’ǩǩesvuõđ! Ââ’led suu!
E’mmel vuõlttii jijjâs Ââ’lj maillma peälšted mi’jjid. E’mmel rä’ǩǩsti mi’jjid nu’t jiânnai, štõ son vuõlttii jijjâs rää’ǩǩes Ââ’lj. Juâkksaž kåå’tt åskk su’nne, vuäžž puu’đte’mes jie’llem.
WILLEM DE VINK

THE BIBLE

The story of Jesus is recorded in the Bible. No other book has been read, and is read, more often than the Bible. It is a book full of books. It took 1500 years to write all these books. The Bible was completed about 1900 years ago. It contains all kind of stories about how God is involved in people's lives. The story of Jesus shows most clearly Who God is.

THE HISTORY OF JESUS

The Bible contains 4 books that describe the life of Jesus. They are named after the authors. The authors all lived in the time of Jesus.

1. Matthew – a disciple of Jesus. He used to work as a tax collector. He describes especially how Jesus dealt with the people of Israel (the Jews).

2. Mark – was still a teenager when Jesus did His work He writes quite a bit about the miracles which Jesus performed.

3. Luke – was a medical doctor. He did not personally know Jesus. Luke describes how Jesus dealt with people.

4. John – was also a follower of Jesus. He mainly shows Who Jesus is. Jesus is God, Who became man to free people from their sins.

JESUS' BIRTH

Jesus' mother, Mary, was not yet married when Jesus was conceived. She was still a virgin until after He was born. Yet God arranged it that Jesus could be born. This miracle had been announced in the books written long before Jesus' time. Jesus was not born as a hero or something special. He was born in a stable as there was no other room available.

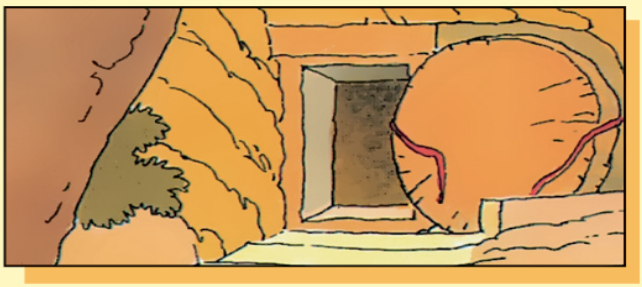
JESUS' MIRACLES

Jesus performed many miracles. The Bible mentions more than 40 healings. By means of these miracles, Jesus showed God's power and love and that He wants to help people and make them happy.

JESUS' DEATH AND RESURRECTION

Why did Jesus die? The explanation is given in the Bible.

All people do wrong things sometimes. Things which God does not approve of and which make Him angry or sad. They are called sin. All those sins may prevent people from beings friends with God.

That is why Jesus came. Of His own free will Jesus took upon Himself the punishment for our sins. That punishment was death. Since Jesus died for us, we can become friends again with God. But we do need to be sorry about what we have done wrong.

Jesus rose from the dead. God made Him live again. By this God showed that He is more powerful than death.

Jesus now lives with God. And because He lives, He can always be our friend. He wants to help us live in a way that brings joy to God.

PRAYER

If you are sorry for the wrong things you have done and if you want to be friends with God, you could pray a prayer like this:
"Dear God, You love me.
You gave Jesus, Your only Son.
He died on a cross for all the wrong which I have done.
Please forgive me for what I have done wrong. I am sorry.
Thank you, that Jesus is on my side.
I always want to belong to you.
Will You please help me live the way You want me to live?
Will You always stay close to me?
Thank You for answering my prayer.
You do what You promised!"

JESUS AND YOU

The story of Jesus has an open end. Jesus became the Friend of a great many people, then and now. The world has changed. Many people do not travel on donkeys or on horseback but travel by car and aeroplane. But this makes no difference to Jesus. He can be just as near to us as when He walked about in Israel.

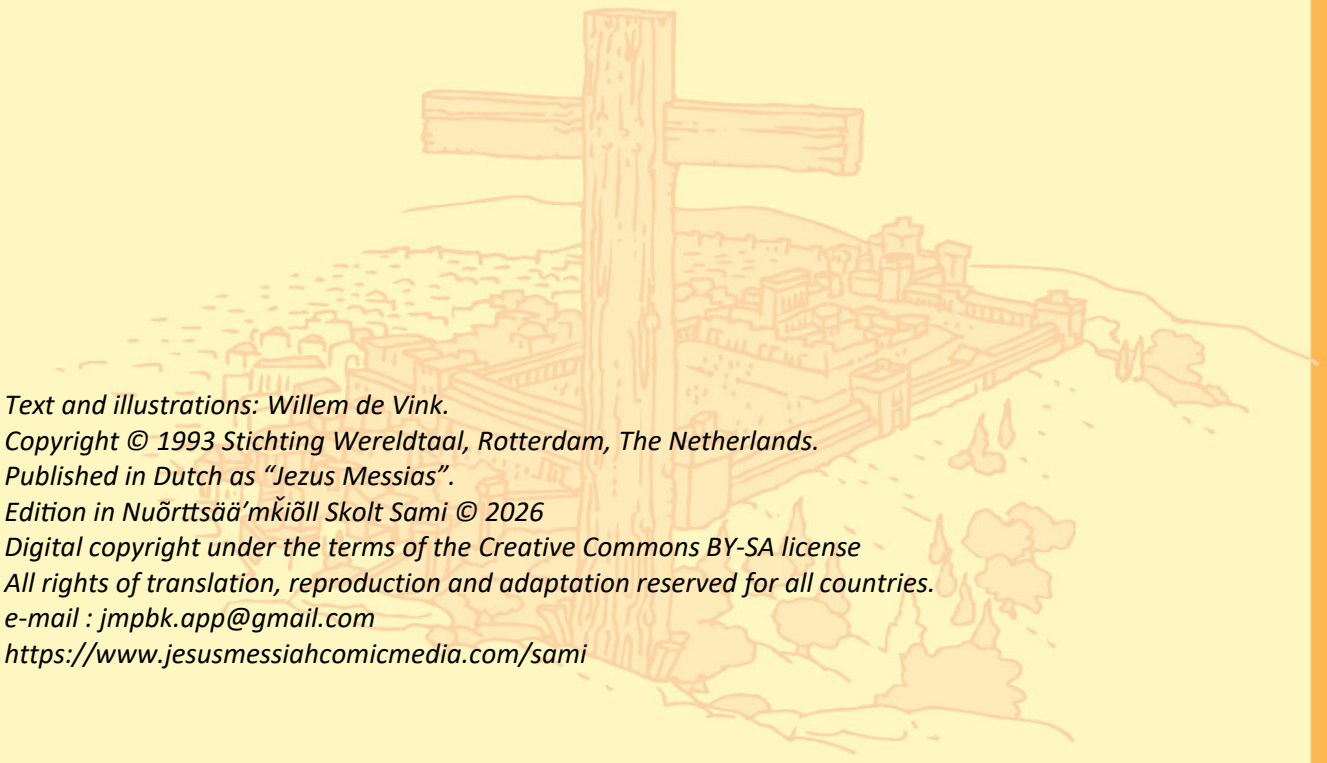
He may be invisible, but He is just as real. He wants to be a Friend for you today. You may listen to Him and you may love Him.

Do you want to know more about Jesus and about life with Him? Then you may do the following:

1. Start to read the Bible for yourself
(start for example by reading the part written by Luke).

2. Start to pray
(speaking with God and listening to Him – you don't need to use special words).

3. Talk to other people about Jesus and the Bible. Jesus wants His followers to meet together and encourage each other as they learn more about Him.

Text and illustrations: Willem de Vink.
Copyright © 1993 Stichting Wereldtaal, Rotterdam, The Netherlands.
Published in Dutch as "Jezus Messias".
Edition in Nuõrttsää'mǩiõll Skolt Sami © 2026
Digital copyright under the terms of the Creative Commons BY-SA license
All rights of translation, reproduction and adaptation reserved for all countries.
e-mail : jmpbk.app@gmail.com
https://www.jesusmessiahcomicmedia.com/sami

JESUS MESSIAH This is the true story of Jesus Messiah. He lived in Israel about 2000 years ago. Everyone who met Him was astonished. Nobody had ever done what He did. Nobody had ever said the things He said. Miracles kept occurring where Jesus was. And He brought joy and happiness to all who cared to listen to Him. Yet suddenly it came to an end. His enemies had Him executed. But that was not the end. Read for yourself how it happened and see how the story of Jesus Messiah continues!

Ǩiõll: Nuõrttsää'mǩiõll
Language: Skolt Sami
ISBN: